

OB DNEVU REPUBLIKE

Praznik Republike — 29. november — praznujemo letos v znamenju desetletnega de'avskega samoupravljanja in izpolnitve petletnega plana v štirih letih. Prav te dni se razpravlja še o vrsti važnih novih zakonov in predpisov, ki bodo okrepili predvsem uveljavljanje organov samoupravljanja in pospešili še bolj razvijanje neposredne demokracije, to pa pomeni predvsem odločanje delovnih kolektivov po naših gospodarskih organizacijah in delovnih ljudi — v komunah kot asociacijah proizvajalcev.

Tudi Pomurje praznuje letošnji praznik Republike v znamenju pospešenega razvijanja organov samoupravljanja. Vlogo neposrednih proizvajalcev v gospodarskih organizacijah in delovnih ljudi v naših komunah je okrepil tudi pospešen razvoj našega gospodarstva, ki je tudi v Pomurju omogočil doseči predvideno raven petletnega plana že v štirih letih. Petnajst let razvoja ljudske oblasti in desetletnica de'avskega samoupravljanja je tudi v Pomurju v znamenju intenzivnega napora delovnih kolektivov in ljudskih odborov, da bi z nadaljnjim še bolj pospešeno gospodarsko rastjo zagotovili delovnim ljudem ne samo boljši živiljski standard, temveč pospešili in razvili predvsem tudi rast organov samoupravljanja, neposredno demokracijo, ki bo tudi pomurskim delovnim ljudem omogočila realizirati in razviti vse možnosti, ki jih daje delovnim ljudem naš sistem ljudske demokracije, predvsem pa pospešiti tudi pri nas razmeri med delovnimi ljudmi in ljudmi vseh narodov, ki so sodelovali pri razvoju socialističnih odnosov.

Ne bi naštevali vrste zmag in uspehov, ki jih beleži že tudi Pomurje na najvažnejših področjih v obliki novogradenj in rekonstrukcij, boljše organizacije de'a, povečane produktivnosti in podobno. Samo za področje industrije in obrti je bilo po posameznih občinah izdelanih 38 različnih programov, ki se večinoma že realizirajo ali pa so tako realno zastavljene, da ni nobene bojazni, da jih v prihodnjih letih ne bi mogli realizirati, če bomo pošteno, strojno in brez nekoristne nepotrpežljivosti odstranjevali vse težave, ki se bodo pred njihovo realizacijo še pojavile. Najvažnejše pri tem je, da se je ne samo prebu-

Piše: RUDI ČACINOVIC, predsednik OLO

dila in zaživel pri tem delu iniciativnost ljudskih odborov in gospodarskih organizacij, temveč so skupni napori za uresničenje tega ali onega konkretnega gospodarskega ali negospodarskega objekta sodelovanje in povezavo med neposrednimi proizvajalci in komunami kot asociacijo proizvajalcev še bolj krepili in utrjevali. Za primer naj navedemo sodelovanje ljubtomerskih delovnih kolektivov pri izgradnji obrata MTT ali sodelovanje državljanov pri gradnjah različnih šolskih objektov. Po teh prvih uspehih se načrtujejo že nove akcije. Po tej poti bo ne samo hitreje naraščala naša gospodarska moč — temelj za nadaljnji razvoj na vseh področjih — temveč se bo konkretno preizkusila in utrdila tudi vloga naših organov samoupravljanja. Po tej poti se bomo naše otresli vseh krakovitih stremenj, zapiranj v svoj lastni kolektiv, po tej poti bomo tudi razumeli potrebo širšega in tesnejšega sodelovanja komun pri izgradnji objektov, ki so (Nadaljevanje na 2. strani)

SVOJIM BRALCEM, NAROČNIKOM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM POMURJA K PRAZNIKU REPUBLIKE NASE ČESTITKE!

POMURSKI VESTNIK, CZP »POMURSKI TISK«

Pomurski

VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 27. NOV. 1960
Leto XII. — Stev. 47-48 — Cena 10 din

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Naša cesta

Jutrišnji dan bo za pomursko mladino velik praznik. V Lenartu bo jutri dopoldne zaključek največje delovne akcije slovenske mladine v letošnjem letu, pomurska mladina pa se je tudi te akcije — kakor vseh — udeležila v velikem številu. Ko bodo jutri zdrveli po severni magistrali na odseku Lenart—Benedikt prvi avtomobili proti G. Radgoni in dalje proti M. Soboti, se bo tudi mladina Pomur-

ja s ponosom ozrla tudi na ta plod svojega letošnjega dela, hkrati pa že misli na naloge, ki jo čakajo v prihodnjem letu.

Pomurska mladina pa je bila letos tudi na zvezni mladinski delovni akciji. O uspehih vseh akcij in sploh o delu, problemih in načrtih mladine Pomurja v letošnjem letu pa govorijo sestavki, ki jih objavljamo na 8. strani.

VČERAJ SE JE V RADENCIH PRIČELA

OKRAJNA KONFERENCA ZKS

Včeraj ob 9. uri dopoldne se je pričela v kino dvorani v Radencih okrajna konferenca ZKS za sobuški okraj. Konferenci prisostvuje poleg 211 delegatov iz vseh osnovnih organizacij ZKS v Pomurju še član CK ZKJ in član Izvršnega komiteja ZKS JANEZ HRIBAR, član CK ZKS dr. ANTON VRATUŠA, član CK ZKS LOIZE OCEPEK, delegat CK ZKJ STJEPAN KULARIC, zvezni ljudski poslanec IVAN KREFT, republiški ljudski poslanci, zastopnik Okrajnega komiteja ZKS Maribor JOZE GRICAR, zastopnik Jugoslovanske ljudske armade, zastopniki ljudskih odborov, delovnih kolektivov in družbenih ter društvenih organizacij.

Že okrog 8. ure so pričeli prihajati v Radence, okrašene s partijskimi in državnimi zastavami, številni delegati ki zastopajo na konferenci 2075 komunistov soboškega okraja. Okrog devetih ur, ko so zbrani delegati zasedli svoja mesta v slavnostno okrašeni dvorani, je pionirski pevski zbor iz Gornje Radgone zavel Internacijo, nekar je predstavila pionirjev radgonske

osemetke pozdravila zbrane delegate. S ploskanjem in kanderanjem »Tito — Partija« so delegati in pionirji pozdravili pričetek konference in prišel sekretarja okrajnega komiteja ZKS IVANA ROSA na govorniško tribuno.

Konferenco so pozdravili tudi predstavniki okrajnega komiteja Ljudske mladine Murska Sobotna in pionirski zbor. Z enominutnim molkom so delegati poča-

stili spomin na umrle člane ZKS v obdobju no zadnji okrajni konferenci ZKS. Nato so bili prelagani v delovno predsed-

Sekretar OK ZKS Ivan Ros

ference. Ker konferenca dela v treh komisijah, so izvolili tudi sedemčlanska predsedstva treh komisij in sicer: komisijo za delavsko samoupravljanje in gospodarstvo, ki jo vodi Joško Slavič, komisijo za družbeno upravljanje, ki jo vodi Sida Podlesek, za predsednika komisije za ideološka in organizacijska vprašanja pa je bil izvoljen Franc Skoberne.

Delegati so odobrili dnevni red konference in predlagali da naj šteje novoizvoljeni okrajni komitej ZKS 37 članov, nekar je sekretar okrajnega komiteja ZKS IVAN ROS prebral referat o nalogah Zveze komunistov v nadaljnjem razvoju delavskega in družbenega samoupravljanja.

Po končanem referatu so pričele s delom posamezne komisije, ki nadaljujejo delo tudi danes. Predvidoma ob štirinajstih danes, bodo na skupni seji vseh delegatov predsedniki posameznih komisij poročali o delu komisij in predlagali konferenci zaključke. Na skupni seji pred zaključkom konference bodo med drugim izvolili tudi novi okrajni komitej ZKS.

Podrobneje o delu in o zaključkih konference bomo poročali v naslednji številki našega lista.

stvo konference naslednji delegati: FRANCO SKOBERNE, IVAN ROS, RUDI ČACINOVIC, BOGO VERDEJ, JOŠKO SLAVIČ, MARIJA LEVAR, SIDA PODLESEK, DRAGO LUGARIC IN ŠTEFAN NOVAK.

Takoj za tem so delegati izvolili organe konference: verificacijsko komisijo, kandidacijsko, volilno komisijo in komisijo za sestavo zaključkov kon-

ZA DAN REPUBLIKE

PRIČETEK PROIZVODNJE V BORAČEVI

Za letošnji praznik republike bodo poleg »Severne magistrale« predani svojemu namenu še nekateri obrati, ki so bili v teh dneh dograjeni v Pomurju. Že v nedeljo bo v Siročji vasi pri Ljutomeru otvoritev nove šole, ki je zgrajena v paviljonskem sistemu in ima štiri lepo urejene in svetle učilnice, dva kabineta in zbornico. Blizu nove osnovne šole so zgradili tudi nov vodnjak in napeljali vodovod v vse prostore nove zgradbe. V Siročji vasi so z novo šolo rešili problem šolskih prostorov, ki je bil več let eden izmed glavnih vprašanih tega kraja. Prihodnje leto bodo začeli graditi tudi učiteljska sta-

novanja in sicer blok z dvema družinskima in štirima samostojnim stanovanji. Mimo tega bodo prihodnje leto začeli v gradnji šolske kuhinje, obednice, šolske delavnice, kopalnice in drugih prostorov.

V Boračevi bodo 29. novembra začeli s poskusnim obratovanjem novega slatinskega obrata. Ceprav bodo začetek novega obratovanja proslavili samo v okviru slatinskega kolektiva v Radencih, je vredno omeniti to, da bo ta dan tudi začetek modernizacije slatinske proizvodnje. Zadovoljstvo delavcev, ki bodo delali v novih sodobnih delovnih prostorih, veliko povzročanje proizvodnje in kvalitete slatine, je

porok, da se pri tem ne bodo ustavili, marveč v čim krajšem času ustvarili enake pogoje v obratih Radenci in Petanjci. Otvoritev novega obrata v Boračevi bo predvidoma za 20-letnico vstaje naših narodov. Do takrat bodo primestili industrijski čr do novozgrajenega skladišča, zgradili novo skladišče za prazno embalažo in uredili okolico. S tem bo novi obrat v Boračevi delovno urenjen. V njem so pred kratkim že montirali naj-

sodobnejše avtomatske naprave: pralni stroj, nalivalni stroj, zamašilni in etiketni stroj. Poleg tega bodo tu še uredili ponilnico plina.

Tudi gradnja obrata MTT v Ljutomeru se bliža h kraju. V teh dneh so že začeli v onem delu nove hale montirati široke stave za izdelovanje blačevine. Vsak dan postavijo 4 do 5 takih strojev. Otvoritev novega obrata in začetek dela v njem bo predvidoma v mesecu decembru. R. J.

OBČNI ZBOR KPA

Prejšnji torek so imeli prekmurski študentje v Ljubljani redni letni občni zbor Kluba prekmurskih akademikov. Značilno za letošnji občni zbor je to, da se ga je udeležilo izredno veliko število študentov, predvsem iz višjih letnikov. Med drugimi so občnemu zboru prisostvovali pisatelji Miško Kračič, zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft in predsednik pokrajinske sekcije Kluba ljudskih poslancev v Franci Sobotni.

O delu kluba in občnem zboru obširno poročal predsednik kluba Ivan Korošec.

Kljub nekaterim težavam, ki so se kazale predvsem v tem, da je bil odbor kluba kot celota premalo aktiven, je dose-

gel KPA v letošnjem letu lepe uspehe. Vserega skupaj so izvedli prekmurski študentje 30 (Nadaljevanje na 4. strani)

DELOVNIM LJUDEM POMURJA PRISRČNE ČESTITKE K PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU!

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI KOMITEJ ZKS
OKRAJNI SINDIKALNI SVET
OKRAJNI ODBOR ZVEZE BORCEV

MURSKA SOBOTA

Doseženi uspehi pri razvoju gospodarstva in uveljavljanju socialističnih odnosov med ljudmi naj bodo pobuda za nadaljnji vsestranski razvoj Pomurja in za še tesnejše in plodnejše sodelovanje vseh državljanov v organih družbenega upravljanja v komunah in proizvajalcev o organih delavskega samoupravljanja.

VREMENSKA NAPOVED
za čas od 21. nov. do 4. dec.

Se nadalje nestalno s pogostimi padavinami. V roku med 29. novembrom in 6. decembrom bo nastopil mráz in bo snežilo.

VELIKO POBUD IN NAČRTOV

Na konferenci v Melincih: VEČ SODELOVANJA VOLIVCEV

Nekaj tednov se že srečujejo delovni ljudje Pomurja na konferencah krajevnih organizacij SZDL, kjer si začetujejo delovne programe za prihodnjih eno, dve, pet in še več let. Iz spoznanja, da bo podoba vsakega našega kraja, večjega in manjšega, vse isto, kar bodo ljudje, ki tam žive, imeli, odvisno od njih samih, od njihovega dela in prizadevanj, se je porodilo nešteto načrtov in pobud. Vsemu novemu, kar se je več ali manj prikrito in nezavedno porajalo v naših ljudeh ob vseh gospodarskih in družbenih spremembah in je bilo pogosto dušeno z najrazličnejšimi zastarelimi in preživeli nazeri in navadami ter preostanki nekdanjih družbenih odnosov, so člani Socialistične zveze smelo utrli pot in uveljavili v svoji dnevni praksi z zavestjo, da v nobenem kraju ne sme v bodoče preživeti ovirati oblikovanja socialističnih družbenih odnosov in da bo mogoče le s skupnimi naporimi uspešno reševati vse probleme, ki vplivajo na življenje vsakega državljanca.

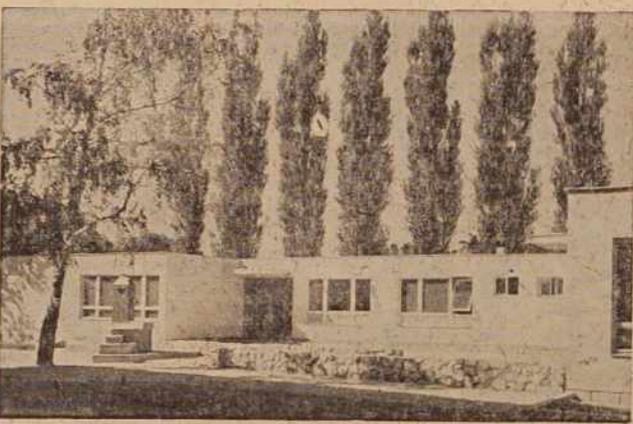
Zato so skoraj na vseh konferencah govorili o urejanju otroških vrtcev, kjer bi se lahko otroci vzgajali preden prestopijo šolski prag, govorili o urejanju cest, družbenih prostorov, ki bi naj omogočili,

da bi vsak delovni človek prijetno in koristno preživel prosti čas ob branju časopisov, televizijskem ali pa radijskem sprejemniku, v ospredju razpravljanja so bili tudi gospodarski, zlasti kmetijski problemi, združništvo, šolstvo, v mestih posebej stanovanjske skupnosti in drugo. V nekaterih krajevnih organizacijah so razpravljali tudi o delu občinskega ljudskega odbora in pri tem tudi ugotavljali, da bo potrebno še marsikaj opustiti in tudi izboljšati, predvsem pa bolj kot doslej upoštevati mnenja volivcev in se tudi z njimi posvetovati pred odločitvami o reševanju vseh važnejših problemov občine. Zlasti so govorili, kako so letos bili sprejeti odloki o agrotehničnih minimumih in pri tem ugotavljali, da pri izvajanju ne bi bilo toliko težav in nerazumevanja, če bi bili prej seznanjeni in da tudi odloki ne bi bili pomanjkljivi.

Tako uspešna in bogata razprava bo brez dvoma vplivala na delo samoupravnih organov, predvsem pa na delo zborov volivcev, kamor bodo prenašali člani Socialistične zveze sklepe konference svoje krajevske organizacije in se tudi zavzemali za njihovo uresničenje. Zaradi tega bodo dobivali zbori volivcev v našem komunalnem sistemu tudi čedalje večjo vlogo in po delu tudi postajali najvišji samoupravni organi v svojih krajevnih skupnostih in komunah, ker bodo s pomočjo krajevske organizacije SZDL lažje in tudi uspešneje razpravljali in tudi odločali o vseh problemih svojega območja in tudi občine.

V nasprotju z dosedanjimi mnenji o razporejanju proračunskih sredstev, je na vseh konferencah prišla do izraza velika pripravljenost vsakega člana, da pomaga pri gradnji vseh družbenih objektov krajevske skupnosti in to z denarjem, gradbenim materialom ali pa prostovoljnimi delom. Sprejeti sklepi tudi govorijo o tem, da bodo morale v bodoče krajevske skupnosti razpolagati z znatno večjimi materialnimi sredstvi kot doslej. Ponekod so tudi ugotavljali, da bo ob sedanjem načinu gospodarjenja in ob družbenih obveznostih kmetovalcev težko zbrati toliko materialnih sredstev, kot bi bilo potrebno za uresničenje želja in zadovoljitev potreb posameznih krajev in da bo še teže ta sredstva dobiti iz občinskih proračunov. Zato so pa na nekaterih konferencah tudi skrbno razpravljali o gospodarskem razvoju v prihodnjih petih letih, o gospodarjenju v zadrugah, o boljšem izkoriščanju zemlje, kooperaciji in tudi cenah raznih storitev, ki jih nudi zadruga. Vse to bi naj skrbno pro-

na sredstva za skupne potrebe. Na konferencah je bilo bolj malo razpravljanja o organizacijskih spremembah in prilagajanju oblik dela novemu statutu SZDL, ki ga je sprejel V. kongres. Toda razprave so pokazale, da so člani globoko dojeli sklepe zadnjega kongresa SZDL in da so organizacijske spremembe omogočile vsebinsko obogatitev dela. Zato so krajevske organizacije razpravljale predvsem o konkretnih nalogah in problemih, ki se porajajo v posameznem kraju in v skladu s tem tudi sestavljale delovne programe, s katerimi so začrtale ob petletnem načrtu gospodarskega razvoja tudi petletni družbeno-politični in kulturni razvoj.

Novi zdravstveni dom v Mali Polani

učile sekcije za kmetijstvo in tudi razmislile o tem, kako organizirati kmetijsko proizvodnjo, da bo dajala večje dohodke. Le tako bo namreč mogoče tudi dobiti večja material-

na sredstva za skupne potrebe. Na konferencah je bilo bolj malo razpravljanja o organizacijskih spremembah in prilagajanju oblik dela novemu statutu SZDL, ki ga je sprejel V. kongres. Toda razprave so pokazale, da so člani globoko dojeli sklepe zadnjega kongresa SZDL in da so organizacijske spremembe omogočile vsebinsko obogatitev dela. Zato so krajevske organizacije razpravljale predvsem o konkretnih nalogah in problemih, ki se porajajo v posameznem kraju in v skladu s tem tudi sestavljale delovne programe, s katerimi so začrtale ob petletnem načrtu gospodarskega razvoja tudi petletni družbeno-politični in kulturni razvoj.

V Veliki Polani:

Mimo sklepov zadržnega sveta

Na konferenci krajevske organizacije v Veliki Polani so člani Socialistične zveze ugotavljali, da se sklepi zadržnega sveta ne upoštevajo dovolj in da upravno vodstvo zadruga včasih ne urejuje problemov v skladu s sklepi. Za primer so zadržniki navajali gradnjo mostne tehtnice, ki bi morala po sklepu zadržnega sveta biti zgrajena na drugem kraju, kot je sedaj. O tej spremembi pa člani zadržnega sveta niso bili obveščeni.

V razpravi so se člani zavzemali tudi za gradnjo vaškega doma v Mali Polani, ureditev gozdne in tudi nekaterih vaških poti. Prebivalci Velike Polane in sosednjih vasi pa imajo tudi velike težave zaradi drv, ki so jih doslej kupovali v gozdovih lendavskega kmetijsko-gozdne gospodarstva, toda kot so ugotavljali, se je ta možnost v zadnjem času zelo zmanjšala. Že dolgoletna je želja vaščanov, da bi imeli urejeno tudi avtobus-

no zvezo, ker so sedaj ti kraji najslabše povezani s pomurskimi središči. Govorili so tudi o tečaju, ki ga pripravlja Rdeči križ iz nujnosti, da uredijo okolico šole.

Soboška jesen

Ob Dnevu republike

(Nadaljevanje s 1. strani)

pomembni za razvoj našega področja v celoti. Po tej poti nam ne bo težko ustvariti v novem petletnem planu vse predpogoje za nadaljnji dvig družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka. In ti cilji niso tako nepomembni — saj bi naj samo občina Ljutomer dvignila vrednost družbenega bruto proizvoda v industriji za več kot štirikratno, v občini Sobota bi se vrednost proizvodnje dvignila za trikrat, v celotnem okraju prav tako za več kot trikrat itd. Tudi na področju kmetijstva so bili zabeleženi uspehi kot nikoli doslej. Eden najvidnejših zagovornikov in organizatorjev moderne kmetijske proizvodnje v naši državi, predsednik Zvezne kmetijske zbornice tov. Ivan Bukovič, je po svojem obisku v Pomurju, pisal in govoril v javnosti z velikim priznanjem o naših kmetijskih posevkih in zadržnih ekonomijah. Poudaril je upravičen optimizem Pomurja glede razvoja našega poljedelstva in živinoreje, prav tako pa tudi perspektive naše industrije za predelavo kmetijskih proizvodov. Tu so možnosti, da že zdaj zakorakamo ne samo vzporedno z razvojem v državi, temveč da izkoristimo tudi mnoge prednosti, ki jih nedvomno imamo. Sodobna agrotehnika, razširjanje površin družbenih posevov z urejanjem lastniških odnosov, s melioracijami itd., pospešitev kooperacije z vse tesnejšim povezovanjem individualnih kmetijskih posevov z družbenim sektorjem, to so možnosti za potrebno akumulacijo v kmetijskem sektorju tudi pri nas, so pogoji za liter, napreden razvoj.

Vzpostaviti s pospešeno industrializacijo, z boljšo organizacijo in večjo produktivnostjo, s še večjo skrbjo za kadre, nam tak razvoj zagotavlja vse pogoje da se hitro otresemo posledic nesvobodne preteklosti in dosežemo tudi mi gospodarsko in vsesplošno raven naprednejših področij države in Ljudske republike Slovenije.

Zbrani ob najrazličnejših proslavah dneva Republike, ko s ponosom poudarjamo vsesplošni napredek naše skupnosti, si ob prisrčnih čestitkah zagotavljamo še odločnejše in složnejše delo za njen nadaljnji, še hitrejši razvoj.

V Cezanjevcih:

ŠOLA IN ZDRAVSTVENA POSTAJA

Še marsikaj je potrebno urediti in zgraditi, če so ugotavljali na konferenci krajevske organizacije SZDL v Cezanjevcih, ko so govorili o že opravljenem delu v preteklih letih. Na prvem mestu je šola. Ni dovolj učiteljev in tudi šolskih prostorov. Zato pa morajo otroci vsak dan hoditi v šole bližnjih krajev, na Rumeč, v Bučkovec, Svetinje, k Tomažu in Ljutomer. Kako to urediti, so v Cezanjevcih in bližnji okolici že večkrat razpravljali. Na konferenci so se odločili, da bo potrebno preurediti temelje sedanega šolskega poslopja, v enem nadstropju urediti stanovanja za učitelje, sedanje stanovanjske prostore pa preurediti za šolsko učilnico. V ta namen bi prebivalci zbrali les, opravili prevoze in vsa nekvalificirana dela.

Člani Socialistične zveze iz Vogrčevca pa so se zavzeli za ureditev zdravstvene postaje v Radoslavcih, kjer so pred nekaj leti zgradili zdravstveni dom, ki ga pa sedaj uporablja kmetijska zadruga, tako da v njem niti ni prostora za zdravniške preglede. Prišlo je celo tako daleč, da je posvetovalnica za otroke in žene zunaj pred zgradbo. Prebivalci zaradi tega čestokrat protestirajo. Zato so na konferenci sklenili, da bo potrebno prostore za zdravniške preglede čimprej urediti.

V VALJEVSKEM ODREDU

«Zdaj bomo prisegli. Tisti, ki misli, da nima moči, da bi ostal v odredu, naj izstopi.» Borci so gledali v Fico, ne da bi bili trenili. Njihovi obrazi so bili svečani in resni. Nihče ni izstopil. «Naj se nihče ne boji, če hoče izstopiti,» je ponovil Fica. Borci so molčali. Tedaj sem stopil prednje in ponovil v nekaj besedah smisel prislege. Se enkrat sem pozval vse, naj izstopi, kdor ne more prisesti. Nihče ni izstopil. Snel sem šajkačo in začel brati besedilo prislege. Vsi so gologlavi ponavljali za menoj, po obrazih pa jim je lil dež, ki je začel padati že ob Ficinem govoru. Za časa govora in prislege je stal ujetnik kakih trideset korakov stran od nas in opazoval, kaj počnemo. Ni razumel, kaj govorimo, čutil se je, zakaj stojimo na dežju in kaj govorijo ti ljudje v grobrih kmetijskih oblekah, zakaj so se vsi obenem odkrili in s svečanim, gromkim glasom izgovarjali nemi nerazumljive besede. S stebrom smo izdelali načrt, da bo četa takoj jutri napadla Mionico, da razoroži tamonjno orožniško posadko in da gre nato dalje in razoroži vse orožniške postaje v okolici. Istega večera smo se vrnili s stebrom v vas Paune.

USTANAVLJATI MORAMO ORGANE LJUDSTVA

Končno moramo res začeti z ustanavljanjem odborov po vaseh osvobodjenega in nadzorovalnega ozemlja. V začetku oborožene borbe smo povsod, kjer koli smo mogli, onemogočili delo občinam in razganjali žandarje. Tako smo na deteli uničevali organe stare oblasti. Toda ker te nismo bili sposobni, da bi te vasi za stalno obrdrali v svoji oblasti in ker ljudstvo še ni v množičnih pristopalo k našemu gibanju, se nismo takoj začeli ustanavljati odbore v vseh krajih. Zdaj pa, ko že pripravljamo svobodno ozemlje, moramo povsod ustanavljati odbore z javnimi volitvami na vaških zborovanjih. To bodo organi vstaje, organi ljudstva samega, torej organi, ki bodo v prvi vrsti služili oboroženi borbi, ki pa bodo morali skrbeti tudi za druge posle zaledaja: za javno varnost, prosveto, zdravje in tako dalje.

PO KNJIGI RODOLJUBA COLAKOVICA: ZAPISKI IZ OSVOBODILNE VOJNE

SREČNO, SINKO!

«Tovariš komandant, prosim te, ukaži, da mi kdo od borcev da orožje; rad bi se očetu pokazal oborožen.» «Cemu ti bo orožje,» ga je vprašal Pavle, «menda ne misliš streljati na očeta?» «Ne, ne,» je odkimal z glavo. «Hočem se ga le odkrižati, ker sem že sit njegovih vabil, naj grem domov.» «Kako boš to naredil?» «Daj mi orožje in ne boj se zame, že vem kaj mi bom povedal.» Pavle je odredil, naj mu dajo orožje. Dečko si je opasal jermen, si zataknil za pas dve bombi in vojaško pistolo, si prekril čez prsa jermenje z nabojni in vzel v roko karabinko. Postavil se je pred Pavla «mirno» in po vojaško vprašal: «Ali smem iti, tovariš komandant?» «Pojdi,» je rekel Pavle, «samo pazi, da ne boš naredil neumnosti. Z očetom se moraš lepo pogovoriti.» Dečko je odšel, Pavle pa je poslal za njim borca, ki mu je naročil, naj pazi ob strani, kaj bo. Dečko se je hitro vrnil. Opazil smo, kako se je skozi sadovnjak bližal našemu ognju. Glavo je nosil pokonci, nosil se je važno, po vojaško, kakor to morejo le, dečki njegovih let. «Kaj je bilo?» ga je vprašal Pavle, ko se nam je približal. «Ni,» je rekel dečko. «Povedal sem mu to, kar sem imel na srcu.» «Kaj si mu povedal?» ga je vprašalo nekaj glasov obenem. «Začel je zopet tako, kakor mi vedno govori: »Mlad si in brez moči!« in »Borba ni zate!« in »Zblij boš!« in »Tako slabega in neobgljenega te bodo tovariši kje na poti pustili in boš poginil!« in »Mati in sestre venomer jokajo doma!« In podobne stvari! Na take besede sem dolgo časa molčal, on pa se je jezil. Zdaj sem mu pa rekel: »Prisegel sem in dobil

IZ PRVIH

orožje, ki mi ga moreš vzeti le, kadar bom mrtev!« in sem potikal po bombah. »Ali je res sinko?« mi je rekel. »Tako je oče!« sem mu odgovoril. »Tvoja volja sinko, če je tako; bodi srečen!« Poljubil me je in odšel. Zdaj bom vsaj mir imel,» je dečko končal.

IZ ČETE BATALJON

Kolubarska četa Valjevskega partizanskega odreda, ki je bil ustanovljen v začetku julija tega leta, je štela ob koncu julija, ko sva štela k njej s Fico kot zastopnika Glavnega štaba Srbije, tri in pet deset oboroženih borcev. Po osemnajstih dneh neprestanih akcij proti okupatorju je četa narasla na sto dvaideset borcev, tako da sva jo ob svojem odhodu iz Valjevskega odreda razdvojila na dva dela. Prvi del je šel s komandantom odreda, Zvonkom Jovanovičem s pomočjo azbukovski in dvogorski četi pri zavzetju Krunja, drugi del je ostal pod poveljstvom Radivoja Jovanoviča — Bradonje na svojem starem področju. Od 19. avgusta do danes, 22. septembra je četa narasla v bataljon, ki šteje sedem sto borcev. Danes je na položaju nasproti kolodvoru v vasi Divec, kjer so vsak dan borbe z Nemci, ki izpadajo iz obkoljenega Valjeva in poskušajo razbiti naš obroč. Vojaški in politični položaj tega kraja je povsem drugačen, kakor je bil sredi avgusta. Tedaj so bili naši odredi še majhne oborožene skupine, ki so neprestano križarile in ki so se po zadanem udarcu sovražniku takoj premaknile na drugi konec okraja. Zdaj pa so to že precej velike vojaške enote, ki kontrolirajo dolženo jim področje in ki so sposobne za napade na večja mesta, kakor na primer Valjevo, kjer se je nemški okupator čutil kakor v oblegani trdnjavi.

UTEGNES JIH SREČATI

Po mehki poti sva stopala proti Moravi. Čim bolj sva se bližala reki, tem več peska je bilo

Ob Dnevu republike o krajevnih odborih

Prvi obrisi vaških skupnosti

DVA IN ENA JE LAHKO TUDI PET

LETOS NE SAMO CESTE IN GASILSKI DOMOVI; PODEZELJE OSVAJA TELEVIZIJO, POD NASLOVOM »TUDI KMEČKA ŽENA SE ZELI RAZBREMENITI« PODOBNO KOT V MESTU NACENJAJU V NEKATERIH VASEH VPRAŠANJE PRALNIC, HLADILNIC IN PFKARN.

Preveč bi bilo naštevati, če bi omenjali vse kraje kjer so krajevni odbori letos zaključili z eno ali večletno akcijo za gradnjo vaškega ali gasilskega doma, ureditev pokopalšča ali drugih, za vas pomembnejših komunalnih objektov. Samo letos je bilo dograjenih v našem okraju čez 30 takih objektov. Pozitivno pri tem je to, da je vedno manj predlogov za gradnjo gasilskih domov, ki so se v taki obliki kot jih gradimo, več ali manj že preživeli, vse bolj pa se zavzemajo volivci za pomoč pri gradnji šol, zdravstvenih ambulant, stanovanj za potrebe šolstva, zdravstva in podobno. Glede potreb po razvedrilo je seveda v prvi vrsti televizija. Samo v lendavski občini bodo imeli letos ob Dnevu republike televizijski klubi po vseh 20 televizorjev, ki so vredni skupaj čez 2 milijona dinarjev in za katere so zbrali sredstva v glavnem med prebivalci, manjšo pomoč pa so dali tudi kmetijske zadruge.

Ko sem te dni povprašal od Murske Sobotice od Rogaševce za televizijo oziroma televizijske klube, sem povsod našel na take odzvoze: »Da, pri nas imamo že televizorje. Ali pa: »Pri nas zbiramo sredstva, da ga bomo kupili«

Ko bi danes pričakovali za take potrebe vaščani izključno pomoč občine, bi bil uspeh malenkosten. Celo to je moč trditi, da so v marsikaterem primeru s strani občinskih ljudskih odborov znali premalo načrtno usmerjati materialno pobudo državljanov v gradnjo takih objektov, ki bi bili za daljšo perspektivo v splošno in čim bolj praktično korist prebivalcev. Znani so primeri, da so se vaščani vseh ali treh vasi potegovali za gradnjo enakih objektov — največkrat gasilskih domov — v vsakem kraju rosebej, čeprav bi lahko zadostili potrebam z enim samim objektom, s čimer bi prištedili preostala materialna sredstva za ostvarjanje mnogih drugih želja vaščanov.

VERSI IN VSE O CESTAH

Se pred nekaj leti so bili krajevni odbori, ki so skrbeli za popravilo cest, vzor drugim. Na zborih volivcev, povsod, kjer so se zbrali državljanji, so razpravljali o cestah kot o problemu št. 1, če so bile ceste že posipane, pa so obravnavali to, kako so jih lahko uredili itd. Marsikatero drugo vprašanje pa je brez vsakega odmeva šlo mimo krajevnih odborov. Pri popravilu

cest se delo krajevnih odborov ni v veliki meri razlikovalo od podobnih opravil vaščanov pred vojno. Morda je bila prav zaradi tega usmerjenost krajevnih odborov tako trdoživo enostranska.

Brez dvoma je vprašanje vaških komunikacij še vedno

razbremenitev delovne žene na podeželju, kar ni nič manj pomembno kot v industrijskih centrih, saj sprememba življenja na vasi zahteva tudi nove oblike dela. Na podeželju imamo pri nas nekaj tisoč rednih kinoobiskovalcev, vse bolj pogoste so kulturne in tudi zabavne prireditve, ki se jim kmečki človek ne odreka, pač pa ob tem ugotavlja, da sodi v vas med drugim tudi pralni stroj in podobno.

Lahko bi rekli, da so v teh predlogih že prvi zametki sicer še neorganiziranih vaških skupnosti. To je obsežno delo,

Nova šolska zgradba v Stročji vasi

med najvažnejšimi v delu krajevnih odborov. Predvsem v krajih, kjer ni gramozja in kjer morajo vaščani urejati sami dolge kilometre slabih cest in klanecov, je ta problematika toliko bolj aktualna.

Krajevnim odborom v prid je bilo to, da so občinski ljudski odbori prevzeli v oskrbovanje večino vaških cest, ponekod pa so prispevali za vzdrževanje hrbovskih kolozevov in poti krajevnim odborom nekaj več sredstev. Ob tem so se krajevni odbori laže preusmerili tudi na druga vprašanja, ki so se pojavljala v življenju vaške skupnosti.

PREDLOGI, KI SPADAJO V OKVIR VAŠKIH SKUPNOSTI

Razgovarjal sem se z žnami-zadružnicami kmetijskih zadrug Veržej in Križevci pri Lutomeru. Računali smo, koliko časa porabi kmečka žena za peko kruha in pranje. Samo za peko kruha pol delovnega dneva tedensko! Potem kovalnice. Kaj bi našli še bolj prijalo, ko se človek vrne zmuden in porostokrat umazan z dela, kot stopiti pod tuš! Tako so menile žene-zadružnice. Podobnim razgovorom sem bil priča pred meseci tudi v Korkočih in še v nekaterih drugih vaseh.

To so predlogi, ki se pojavijo tu in tam tudi na zborih volivcev, še bolj porosto pa v pomenkih med vaščani. Malo pa je primerov, da bi kaj konkretno o vsem tem razpravljali in se odločili za izvedbo takih predlogov krajevni odbori. Ob tem gre predvsem za

ki jim tudi krajevni odbori še niso kos, ali pa je med glavnimi ovirami materialna moč krajevnih odborov kot organov družbenega samoupravljanja državljanov na vasi.

ENAKE POTREBE — RAZLIČNI POGOJI

Kmalu letos bo na Goričkem zaključena elektrifikacija. Prebivalci v teh krajih so vložili v elektrifikacijo precejšnja sredstva. Samo v petrovsko-šalovski občini je znašal letošnji prispevek vseh vasi v prostovoljnem delu 6 milijonov dinarjev. Poleg tega so dali ljudje za gradnjo manjših objektov, predvsem gasilskih domov 25 milijona dinarjev. Pa, zumljivo, da ob takih pogojih ne začne mnogo novega iniciativa za karkoli drugega, kljub temu, da so potrebe povsod enake.

Iniciativa državljanov v krajevnih odborih zasluži tudi večjo pozornost s strani komune, kot je bila deležna doslej. V lendavski občini so že pričeli razpravljati, kako krajevnim odborom dati več materialno pomoč. Bojazna, da se bo ob tem zmanjšala pripravljenost prebivalstva za podobne delovne akcije kot doslej, je odveč. Vendar jemljejo ponekod to pripombo zelo resno. Bolj važno je vprašanje, kako bodo to rešili občinski ljudski odbori ob sedanjem načinu finansiranja proračunov.

Za več kot 100 milijonov dinarjev opravljenih del v letošnjem letu kaže, da pobuda državljanov in takih lokalnih akcijah ni le natezanje posameznikov, marveč odraz želja

Strečal sem pred dnevi na eni izmed neštetih blatnih hrbovskih cest priletnega državljanja. Na obraz mu je silil smeh, ko je videl, kako sem s svojim vozilom običal o blatu. Potem je pristopil in že sem pričakoval, da mi bo dejal: »Prav se ti je zgodilo, tovariš. Boš osaj videl, kako prav bi bilo, da bi nam popravili ceste! Vajen sem takih nagovorov, zato sem bil skoraj presečen, ko mi je, potem ko si je prižgal cigareto, dejal: »Če bi bil naš krajevni odbor kaj prida, bi ne gazili takega blata!«

Ko sem kasneje zbiral po naših krajih podatke o tem, kako delajo krajevni odbori, s kakšnimi težavami se pri tem srečujejo in koliko prizadevnosti in iniciativ kažejo, sem možakarja s tiste goričke, od jesenskega deženja razbičane ceste, šele prav razumel. Kritiziral je krajevni odbor, pri tem pa ni pozabil omeniti sosednje vasi, kjer so ceste uredili, da je peselje. Morda je prav tako kot meni podedal kdaj kasneje ali že prej na zboru volivcev, na sestanku članov Socialistične zveze?

prebivalstva, ki jih bo moč uresničiti pod okriljem vaških skupnosti. S tem, kar bodo prejemali krajevni odbori od občinskih ljudskih odborov in s prispevki, ki jih znajo organizirati sami, bodo krajevni odbori res potrdili računsko nelogično in nekoliko prikro-

jeno trditev, da je dva in ena lahko tudi pet: občina je prispevala 100 tisoč, zadruga 50 in vaščani so zgradili ali uredili s temi sredstvi objekt, ki je vreden pol milijona. Na vseh koncih Pomurja najdemo take primere.

Juš Makovec

Na krajevni konferenci SZDL v Mačkoveh:

Razviti delo mladinskih aktivov

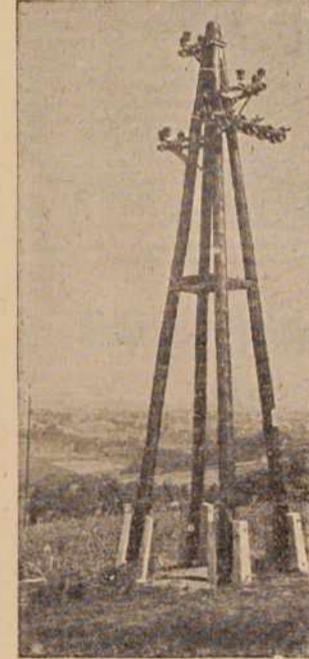
Po poročilu iniciativnega odbora so delegati podružne krajevene organizacije, SZDL Mačkovec razpravljali o različnih problemih svojih krajevnih skupnosti, predvsem pa o

delu mladine, gradnji osemletke, trgovskih poslovalnicah in vključevanju volivcev v Socialistično zvezo.

Na območju krajevene organizacije sta dva mladinska aktivna. Toda delegati so z zaskrbljenostjo ugotavljali, da delata bolj slabo in da je tudi mnogo mladine, ki ni vključena v organizacijo. Poudarjali so tudi, da bo morala skrb za delo mladine prevzeti krajevna organizacija in pomagati mladini pri ustanavljanju novih aktivov in vključevanju v organizacijo.

Zlasti obširno so delegati razpravljali o gradnji osemletke v Mačkoveh. Pri gradnji bi pomagali tudi sami in to z materialno in delom. Niso pa odobraval predvidene gradnje osemletke v Puconcih, ki bi jo naj obiskovali otroci tudi z njihovega območja.

Na konferenci so načeli tudi vprašanje trgovske poslovalnice v Mačkoveh, ki je v zelo slabih in tudi pretesnih prostorih. Predlagali so, da bi naj trgovsko podjetje »Prekmurški magazin« iz Murske Sobotice razmislilo o gradnji novega ali pa razširitvi starega lokala. Člani iz Prosečke vasi pa so se zavzemali za odprtje pomožne trgovske poslovalnice v njihovi vasi. Konferenca je tudi sklenila, da bo ena izmed osnovnih nalog vključevanje volivcev v organizacijo, ker je v nekaterih krajih še zelo malo volivcev-članov SZDL.

Elektrika ...

V Mostju: DELAVCI NE SMEJO BITI IZVEN SZDL

Krajevna organizacija Socialistične zveze je na konferenci obširno razpravljala o urejevanju poti, na katere bi vaščani sami navozili gramoz. Radi bi pa uredili tudi primeren prostor za organizacijo in to s sodelovanjem kmetijske zadruge.

Člani pa so zelo kritično razpravljali o delavcih in nji-

hovem odnosu do družbenega dela na vasi. Ugotavljali so, da delavci, ki jih je precej in so zaposleni v lendavskih podjetjih, ne prihajajo na sestanke organizacije Socialistične zveze in da jih ni opaziti tudi pri reševanju ostalih problemov. Nekaj pa je tudi takih, ki niti niso člani Socialistične zveze.

Proslave in prireditve ob Dnevu republike v Pomurju

V dneh pred praznikom republike in na dan 29. novembra bodo skoraj v vseh krajih v Pomurju proslavili Dan republike s proslavami in pestrimi kulturnimi programi.

V Murski Soboti bo v ponedeljek, 28. t. m. proslava v dvorani kina »Park«. Proslava pripravljata DPD »Svoboda« s sodelovanjem MKUD Ekonomske srednje šole in dijakov šole za učence v trovinji.

Pri izvajanju kulturnega programa bodo sodelovali pionirski pevski zbor obeh osnovnih šol, recitatorji, orkester »Svobode« in duet MKUD, slavobodni govor pa bo imel predsednik občinskega odbora SZDL, Rudi Rapol.

in šolska mladina s pevskimi zbori, recitacijami, igrami in drugimi točkami ter prireditvami. Tako je v Bučkoveh predvidena proslava 27. t. m. Zjutraj ob osmi uri bo igrala godba na pihalno budnico, nakar bo povorka od krajevene urada do prosvetnega doma, kjer bo tudi proslava. Po končani proslavi je za predvidena brezplačna kino predstava. V nekaterih krajih — na Cankovi in v Prosenikoveh — pa bodo na predvečer Dnevu republike prižgali kresove. Proslave na bodo imeli v Rogozi, pri Gradu, v Martincih in na Tišini, kjer bo za 29. november otvoritev razstave kuharskega tečaja. V Prosenikoveh na bosno strelski družini iz Prosenikovec in Motvarjevc priredili strelsko tekmovanje.

Zakaj bi plačevali, če lahko opravimo sami

Učenci in učence Ekonomske srednje šole in trgovske šole v Murski Soboti že več časa urejajo šolsko telovadnico. Našli smo jih ravno pri poglabljanju tal za betoniranje. Tudi betonirali bodo sami, seveda pod strokovnim vodstvom. Dvorano so hoteli urediti in opremiti že do 29. novembra, toda dela je preveč, da bi ga lahko opravili v tako kratkem času. Delajo v štiri izmenah. Doslej so pri teh delih opravili že nad 600 prostovoljnih delovnih ur, blizu 200 ur pa so opravili pri urejanju rokometnega igrišča.

Telovadnico bodo opremlili in izročili namenu 22. decembra, ko bodo imeli večjo svečanost s podelitvijo športnih značk. Ta proslava pa bo posvečena tudi Dnevu JLA. (J. Stolnik)

DNIVSTAJE

na poti, vse bolj sva čutila bližino vode. Prispela sva na travnik, kjer je bil mlin. Pred njim je stal visok moč v kmečki obliki. To je bil brodnik. Stopil sem k njemu, dala sva si desnici, nato sem ga vprašal, ali naju more prepeljati na nasprotni breg. Čoln je bil na nasprotni strani reke; medtem, ko smo čakali, da ga dva dekca prepeljata na našo stran, sem se pogovarjal z brodnikom.

Vprašal je, kam greva; zato sem mu povedal najino povest. Pazljivo me je poslušal in me ostro opazoval s svojimi rumenkastimi očmi; samo oči so živele na njegovem suhem obrazu, ki ga je sonce tako ožgalo, da je bil podoben žgani glini. Končil sem svojo povest in umolknil. Brodnik je opazoval dekca, ki sta veslala v čolnu proti našemu bregu. Potem se je obrnil k meni, mi zvito pomežiknil in rekel:

»Skoda, tak, kakršni si, bi mogel takoj postati komandant bataljona.«

»Kje in pri kom?« sem ga vprašal.

»Tam pri onih, pri partizanih. Mnogo jih je v gozdu, manjkajo jim le komandirji. Utegneš jih srečati,« je rekel po kratkem odmoru; pri tem mi je ves čas zvito mežikal in me meril od glave do pete.

»Nič hudega; če bom srečal dobre ljudi, se lahko tudi premislil,« sem rekel, ko sem se vsedel v čoln.

»Srečno hodil, kamor koli greš!« je zavpil za menoj z brega.

ČAKAM SE SAMO ...

Ustavili smo se v vasi Trešnjava pred hišo kmeta, ki nam je dal sena za konje. Kočiča je napojil konje, mi pa smo sedeli z gospodarjem na dvorišču pred kočatim orehom. Razsodet moji trideset let je bil in je odkrito povedal, kar misli. Priporočeval nam je o čenikih:

»Prišli so k meni, da me mobilizirajo. Rekl so: »Zapisi se bomo, a ti lepo sedi doma. Prej ne pojdemo v boj, dokler ne bosta Rusija

in Anglija ugnali Svabov, potem bomo pa udarili.« Mislim, da mora tisti, ki govori o borbi, tojko zaleti točki Svaba. Ali je častno in pametno čepeti in kukati skozi pregrado, medtem ko se drugi bijejo, ti pa natančno veš, da ti bo Svab zašagal hišo ako zmaga? Ne tako — ako je potrebno, da me mobilizirajo, se bom dal mobilizirati tam, kjer se bom bojeval. Čakam samo še da tole dozori,« je končal in pokazal z roko na koruzo pred hišo.

STANIŠIČ JE ZA GIBANJE VAŽNEJSI ...

Pred nekaj dnevi smo razpravljali o vrnitvi, koga naj bi zahtevali v zameno za Schmidla. Dva predloga sta bila: prvi, da zahtevamo Stanišiča, in drugi, da zahtevamo ženo in hčerko Dražolna Dudiča. Obečeli smo se za prvi predlog in to na pritisk Dudiča samega. Izjavil je, da je Stanišič za vse gibanje važnejši kakor njegova žena in hčerka. Se je rekel, da bo Stanišič, če ga bomo mogli zamenjati, mnogo več napravil za našo borbo kakor pa obe tovarišici. V tem trenutku je bil čiča Dudič veličasten. Njegova hči je bila uničena, njegovo posestvo, ki ga je bil vzdrževal s toliko hubeznostjo zapuščen, vendar nas je čiča s svojo zgovornostjo prepričal, da moramo zahtevati v zameno ne njegovo hčerko in ženo, temveč Stanišiča. Tega ne bi mogli razumeti ne Schmid in ne milijoni Schmidov.

NAPAD NA LAJKOVAC

Sinoči, ko je zaflo sonce, smo odšli z razpotja na cesti Mionca — Ub in takoj krenili ob samostanskem gozdu proti Lajkovcu. Vodil nas je proletarec iz Lajkova. Bil je miren večer, po sinočnjem dežju so na poteh še stala luže; borci so bili spočitni in siti. Šli so lahkotno in živahno. Bili so dobre volje; vedeli so, da gremo v važno akcijo, toda razen staba ni nihče vedel, kam. Hitro se je znočilo, meseca ni bilo.

Šli smo skozi nekaj vasi, čez dvorišča v vaseh, leži čez ograje in okoli kolov, gazili po močvirnatih travnikih, nazadnje smo se ustavili v velikem hrastovem gozdu. Vodnik je začel. Morali bi biti točno opolnoči na Kolubari nasproti kolodvoru v Lajkovcu in tu sporazumno s tovariši v Lajkovcu razporediti četo za napad. Polnoč je bila blizu, mi pa smo čakali v hrastovem gozdu. Jezili smo se na vodnika, četudi je bilo njemu se teže. Ze zdavnaj se je navduševal za to akcijo, zdaj pa bi najrajši samega sebe živoga pogotnil, ker je začel in ne ve poti naprej. Kakor pravi lovski pes, ki je izgubil sled, se je metel na vse strani, dirjal zdaj na to stran, zdaj na drugo, da bi odkril kje pravo pot. Čez pol ure se je vrnil z neke steze in ves žareč javil komandantu Zdravču, da je našel pravo pot.

NASTAJAJ LJUDSKA OBLAST

Zgodaj zjutraj sva prišla v Krupanj; dosti vojakov in civilistov je že bilo okoli komande mesta. To mesto je prav za prav ena sama ulica; kakih sto hiš, povsemoma pritičnih, nekaj krčm in branjarji, dve-tri javne ustanove. Krupanj je prvo okrajno mesto, ki ima organizirano ljudsko oblast, in to ne samo ljudski odbor v mestu samem, temveč tudi okrajni ljudski odbor, ki povezuje delo krajevnih odborov po vaseh in ki je zanje oblast.

S predsednikom okrajnega odbora sva dolgo govorila o organizaciji oblasti in o odnosu oblasti med komando mesta in okrajnim odborom. Imeli smo skuhnje o tem, kako se ruši tuja oblast, o tem, kako se ustanovlja naša oblast, pa prav nobene. Tu ni pomagalo znanje iz knjig, ker ima to, kar mi zdaj ustanovljamo, takine posebnosti in je tako originalno, da nam morejo izkušnje drugih koristiti samo v splošnem. Dogovorili smo se, naj vake odbove volijo javno na zborih vaščanov in smo jim kot glavno nalogo določili prebratitev odreda in varovanje osebnih ter lastinskih pravic državljanov. Prepovedali smo, da bi kmetije z osvobodjenega ozemlja hodili v okupirana mesta brez posebnega dovoljenja vojaškega oblastva.

Prebivalci opravili pri gradnji 5200 prostovoljnih delovnih ur

RAZGOVOR S SEKRETARJEM OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS LJUTOMER STEFANOM TOMPO

Vest, da bodo v Ljutomeru gradili novi obrat Mariborske tekstilne tovarne, je vzbudila pri vsem prebivalstvu veliko odobravanje. Prvič se je tolikšno število ljudi odzvalo pobudi občinskih političnih organizacij ter opravilo na tisoče prostovoljnih delovnih ur. Nekaj podrobnosti o tem nam je v razgovoru povedal sekretar Občinskega komiteja ZKS Ljutomer Stefan Tompa.

○ Kako ste organizirali prostovoljne delovne akcije pri gradnji?

Občinski komitej ZKS in občinski odbor SZDL sta v začetku sestavila skupno z gradbenim odborom delovni program ter dala pobudo za prostovoljne delovne akcije. Odziv je bil skoraj neverjeten. Na gradbišče so prihajali delavci iz doma in vseh kolektivov, člani sindikalnih združenj, društev in organizacij iz celotne občine. Med organizacijami SZDL se je med prvimi odzvala organizacija Slamnjak, med kolektivi pa Opekarna Ljutomer. Do sedaj pa so vsi sodelujoči opravili okrog 52.000 prostovoljnih delovnih ur. Podjetja in kmetijske zadruge pa so navozile 1.400 kubičnih metrov gramoz in peska. Vse to je premostilo marsikatero finančno težavo.

Stefan Tompa

○ Gradnja obrata se hitro bliža kraju; kakšne bodo nje gove zmogljivosti in koliko ljudi bo v njem zaposlenih?

Gradnja nove hale, ki meri 2.700 kvadratnih metrov, se bliža kraju, vendar bomo v notranjosti najprej dokončali polovico, tako da bomo lahko obrat odprli že decembra. Vanj bomo namestili 60 do 80 stavev. V začetku bomo lahko zaposlili 34 delavk, ki so sedaj na tečaju, nekaj pa jih bomo vzeli na prakso. Preostali del obrata bo dograjen in opremljen že v začetku prihodnjega leta. V prihodnjem letu bomo zgradili še eno halo v kateri bo pripravljaleca. Računamo, da bo moč doseči v obratu ob dograditvi, ko bo nameščenih nad 200 stavev, 3 do 4 milijarde bruto proizvoda letno, ob zaposlitvi 500 do 550 žensk.

○ Kako je z investicijskimi sredstvi?

Znano je, da investicijskih sredstev za gradnjo nismo dobili, ker je prišlo do gradnje iznenada in ni bila predvidena v družbenem planu. Da pa smo prišli z gradnjo tako daleč, je predvsem zasługa gospodarskih organizacij, ki so posodile občinskemu investicijskemu skladu blizu 29 milijonov dinarjev lastnih razpoložljivih sredstev. Vsa ta sredstva pa bi predstavljala molenkost, če bi morali vse delavce plačati.

Pa še kako tekne malica v šolski kuhinji!

VIDEMSKKE RAZGLEDNICE

Jesensko popoldne. Pri Vidmu je bilo kot po navadi, precej živahno. Po cesti so škripali vozovi obremenjeni z repo in gnojem; — pri zadružnih skladiščih pa so natočevali zadnje sadje. Kakih 70 vagonov so ga že odkupili. Nekoliko manj so letos odkupili ostalih pridelkov in žitnine. Čeprav se je vsakomur mudilo, so ljudje našli tudi čas za bežen pomenek.

KRAJEVNI IN MATIČNI URAD BREZ PISARN

Nekoliko me je presenetilo, ko je sobesednik povedal, da je pri Vidmu vse po starem. Tik za tem sem se lahko prepričal, da to ne drži v celoti. Tako so tudi orisali na konfe-

renci Socialistične zveze. Poštni prostori so vlažni. Treba je najti druge; najti pa jih je treba še za krajevni in matični urad. To bodo vsaj deloma uredili z dograditvijo gasilskega doma. Toda, tu bo prostora le za krajevni in matični urad ter stanovanja. In pošta?

Pravijo, da jo bodo preselili v sosednjo zgradbo. Sicer pa Videmčani ne trdijo, da jim manjka primernih prostorov, ampak pravijo, da niso smotno izkoriščeni. To naj bi veljalo tudi za šolsko delavnico, ki je docela opremljena, ne služi pa namenu.

VRVEZ V SOLSKI KUHINJI

Se kratak obisk v šoli. Po hodnikih je završalo. Otroci so se vsuli v utesnjen prostor ter se postavili v vrsto. Šolska kuhinja. Sele pred kratkim so jo odprli. V njej se hranijo domača vsi otroci iz oddelčnih krajev. Za ureditev in opremo kuhinje so pokazali razumevanje starši, pa tudi kmetijska zadruga je prispevala znaten delež. Tako bodo imeli čez nekaj dni, ko bodo prostore docela opremlili in izpopolnili prehrano, kar vzorno šolsko kuhinjo.

Na šoli je blizu 450 otrok. Nima jo pa primerne igrišča. Prostor sicer imajo, ni pa ureden. Pa so se pred kratkim sprotazumeli. Najeli bodo stroj, ki bo izravnal teren, otroci in člani TVD pa bodo opravili ostala dela prostovoljno. Sodelovanje so na konferenci Socialistične zveze objavili tudi nekateri člani. Otroci so navdušeni, če bodo pa se veselijo tega, če se bodo za njih končno odprla vrata šolske delavnice. J. Stolnik

Razpis

Svet za kulturo in prosveto pri okrajnem ljudskem odboru je na svoji seji dne 4. 2. 1960 sprejel sklep, da se ustanovi sklad Stefana Kovača. Namen sklada je, da zbudi širši interes za znanstveno raziskovanje in reševanje gospodarskih in ostalih vprašanj, ki se nanašajo na Pomurje. Obenem ima namen vzpodbujati kulturno umetniško ustvarjalnost predvsem med mladino. Vsa dela, tudi tista, ki niso zaračunana v razpisu in bodo predložena Skladu, bodo nagrajena. Zadovoljiti morajo le dvema pogojema in sicer, da so znanstvena in da se v delu obravnava problematika Pomurja. Nagrade znašajo od 10.000 do 100.000 dinarjev. Dela morajo biti poslana Skladu do 30. junija 1961 in sicer na naslov: »Sklad Stefana Kovača O.O. Murska Sobota. Podelitev nagrad pa bo 18. oktobra 1961. leta.

Upravni odbor razpisuje naslednje teme:

20. obletnica vstaje narodov ELRJ in Narodno-osvobodilno gibanje v Pomurju;
- Delo in doba narodnega heroja Stefana Kovača-Marka;
- Kardoš Vladimir Ali, vodja in vzgojitelj delavstva v M. Soboti;
- Matarska okrajna in Narodno-osvobodilno gibanje;
- Politični odnosi na področju radgonske občine v letih 1918-1941 (predlog Sveta za kulturo in prosveto pri ObLO G. Radgoni);
- Obdobje »Rdeča republika 1918. leta« (predlog Sveta za kulturo in prosveto ObLO Lendava);
- Razvoj tekstilne industrije v Pomurju (predlog Sveta za kulturo in prosveto ObLO M. Soboti);
- Pridobivanje in izkoriščanje etana v industrijske svrhe;
- Perspektive razvoja kemične industrije na podlagi izkoriščanja nafte in plina v Pomurju;
- Proučitev kakovosti pitne vode v Pomurju;
- Klimatska problematika Pomurja;
- Kompleksna proučitev glin in kremenčevega peska v Pomurju;
- Možnosti industrijskega razvoja v Pomurju;
- Ekonomika kmetijskih kultur glede na razvoj živilske industrije v Pomurju;
- Kmetijska račionalizacija v Pomurju;
- Pedagoška situacija prekmurskih gozdov in smotnost razmejitve gozdnih ter poljedelskih površin;
- Kooperacija v sadjarstvu in vinogradništvu Pomurja;
- Perspektive in gojitvene možnosti nasadov hitro rastočih topolov v Pomurju;
- Kompleksna preureditev Apaškega polja v kmetijsko pridelovalni kombinat;
- Kolonizacija Apaškega polja — osvoboditev in perspektivni razvoj;
- Perspektive kmetijstva na področju radgonske občine;
- Perspektive vinogradništva na področju radgonske občine;
- Domača obrt v Pomurju in organizacija tržišča njenih proizvodov;
- Pomurski turizem v sklopu slovenskega turizma in v zvezi z malookrajnim prometom;
- Urbanistična podoba pomurskih naselij;
- Perspektivni urbanistični razvoj kraja Slatina Radenci;
- Urbanistični razvoj Gornje Radgone;
- Razvoj obrtništva v občini Gornja Radgona in njegova perspektiva (predlog Sveta za kulturo in prosveto ObLO G. Radgona);
- Vinčarski odnosi v Priekliju, njih odprava in posledice (predlog Sveta za kulturo in prosveto ObLO Gornja Radgona);
- Dosedanji razvoj in perspektive šolstva v Pomurju (predlog sveta za kulturo in prosveto ObLO Gornja Radgona);
- Ljudski oder v Pomurju — kulturno življenje po vojni;
- Ljudske navade in običaji v Pomurju (na a, navade, pesmi itd.) (predlog Sveta za kulturo in prosveto ObLO Lendava);
- Nace Kranjec-Pajlin, pesnik in človek;
- Sociološka raziskava in obdelava nase vasi (Goričko, Dolinsko ter vinčarsko območje);
- Založniška dejavnost v Pomurju.

Murska Sobota, 11. novembra 1960

UPRAVNI ODBOR SKLADA ŠTEFANA KOVAČA

OBVESTILO

Cenjenim strankam sporočamo, da smo se preselili v nov lokal — nasproti dosedanjega.

»DOBRA KNJIGA«
knjigarna in papirnica
Murska Sobota

BRALCEM SPOROČAMO.

da izide naslednja številka našega lista v četrtek, 8. decembra.

UREDNIŠTVO

10 let podjetja Elrad v G. Radgoni

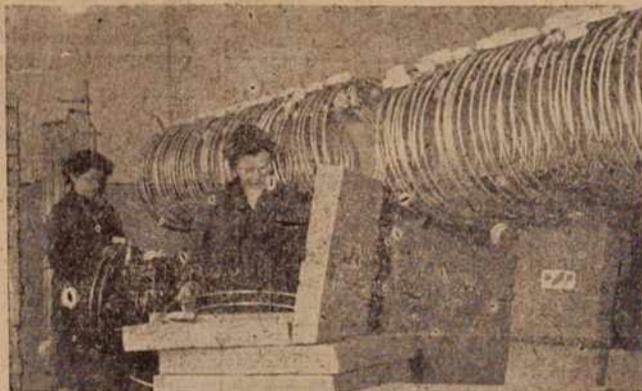
Letos je kolektiv podjetja ELRAD v Gornji Radgoni slavil 10-letnico obstoja.

Začetki podjetja, ki slovi danes po televizijskih, UKV in avtomobilskih antenah in tudi vsem montažnem priboru, so bili zelo skromni. Neznatna delavnica je obsegala pred desetimi leti komaj 100 kv. metrov površine, medtem ko je

strojev, električnih instalacij itd. Pozneje so začeli izdelovati električne klešče za zmanjšanje prašičev, vtičalne puše za traktorske prikolice, elektromagnetne lučke in električne aparate za vulkaniziranje. Ko pa se je začela pri nas nvažati televizija, so začeli izdelovati televizijske in UKV antene. Pozneje so prešli na

bi bila že letos pod streho), za kar pa bo potrebnih 45 milijonov dinarjev posojila. Ker danes na jugoslovanskem tržišču ni visokofrekvenčnih antenskih kablov, bo podjetje začelo v kratkem s proizvodnjo teh kablov. Celotna oprema in stroji so že naročeni pri neki italijanski tvrdki. Stroške bodo krili z lastnimi sredstvi.

Podjetju, ki se je z uspehom udeležilo obrtniških razstav doma in v tujini (v Ljubljani je dobilo II. nagrado v Beogradu pa srebrno medaljo) želimo pri njegovem prizadevanju ob 10-letnici še mnogo uspehov. Ika

Antene, antene... ELRAD-ovi izdelki

površina delovnih prostorov danes desetkrat večja, pa tudi število zaposlenih se je podnesorilo. Po končani rekonstrukciji pa bo površina delovnih prostorov 1860 kvadratnih metrov, zaposlenih pa bo okrog 150 ljudi, od tega tretjina žena.

Podjetje je spčetka opravljalo le servisna popravila radio aparatov, gospodinjstkih

serijsko izdelavo. Vzorce tudi izvažajo. Doselej so jih poslali v Kanado in Libanon.

Prednostni za serijsko izdelavo je bil nakup strojev in instrumentov ter razširitev prostorov. Za leto so v ta namen preuredili bivše hleve vinogradniškega gospodarstva. V primeru ugodnega vremena pa bodo že te dni pričeli z gradnjo montažne hale (ki naj

SEJA OBLO

Gornja Radgona

USPEŠNO DELO PORAVNALNIH SVETOV

Na nedavni skupni seji obeh zborov ObLO G. Radgona so odobrniki najprej potrdili mandat novoizvoljenega odbornika občinskega zbora, ki je bil pred dnevi izvoljen na nadobornih volitvah na Račkem vrhu, nato pa poslušali poročilo okrajnega sodišča v G. Radgoni in poročilo o delu poravnalnih svetov v občini.

Ugotovljeno je, da se je število kazenskih zadev v letošnjem letu zmanjšalo za približno 50 odst. v primerjavi z lanskim letom, medtem ko na je število sporov na civilnem oddelku naraslo za skoraj 45 odst. Zmanjševanje števila kazenskih zadev pri okrajnem sodišču je posledica dobrega dela šestih poravnalnih svetov v občini, ki so letos uspešno rešili skoraj 570 spornih zadev od skupnih 545, od teh pa je 40 že nerešenih. Najbolji poravnalni svet je v Radenci. Odborniki so predlagali, da bi se število poravnalnih svetov povečalo.

Razprava, v kateri je sodeloval tudi predsednik okrajnega sodišča v Murski Soboti Klemen Balažič, je nakazala potrebo, da bi volvcem dali večje možnosti sodelovanja na

sodiščih, posebno v okviru komune. Pri tem bi morali največje vlogo imeti poročniki, ki bi naj o svojem delu poročali zborom volivcev. Ugotovljeno je, da je največ kaznivih dejanj območja Okrajnega sodišča Murska Sobota na vinogradnem lanževem vrhu. Tu je preventivna služba prav gotovo slaba. Sicer pa so bili odborniki mnenja, da je delo preventivne službe slabo tudi drugod, čemur bodo morali v bodoče posvetiti večjo pozornost.

Nato so odborniki še razpravljali o poročilu sveta za splošno upravo in notranje zadeve, o poročilu o sosedemskih in domoljubnih občinskih pročitanih za leto 1960, o poročilu k odloku o najnižjih namernih in poslovnih zgradbah in lokalih in o poročilu o

razveljavitvi odloka o odvajanju dela stonarine. O teh odlokih so razpravljali še na ločenih sejah.

Oba zbora sta na skupni seji imenovala novega uravnika pekarne v Gornji Radgoni in uravnika Mlinskega podjetja Apače ter novega člana sveta za šolstvo in sveta za prosveto in kulturo. Poleg tega so razpravljali še o ustanovitvi samostojne komunalne banke v G. Radgoni in izpostavitve zavoda za zaposlovanje delavcev. Za razvoj lesne industrije na tem področju pa so bili mnenja, da se k žrtvi v Pomurju pridružio jo Mizarstvo Apače, a v Apačah pa naj bi ostal le obrt za manjše usluge. Pripravljen je tudi elaborat za proizvodni obrat na nekih vin in predelavo sadja, ki ga bodo zgradili v prihodnjem perspektivnem obdobju v Gornji Radgoni. Ta obrat bo ena največjih investicij v prihodnosti in sicer v znesku okrog 800 milijonov dinarjev. Ika

Občni zbor kluba prekmurskih akademikov

(Nadaljevanje s 1. strani)

uspelih akcij, med katerimi so najvažneše: organizacija proslave 40-letnice KPJ in SKOJ, združene z dnevom JLA v M. Soboti, ustanovitev Sklada Stefana Kovača, ki bo visokošolskem omogočil, da se posvetijo že med študijem teoretičnemu in praktičnemu proučevanju problematike gospodarskega, političnega in kulturnega življenja Pomurja. Klub je organiziral posvetovanje z ljudskimi poslanci iz Pomurja. Poleg tega so priredili člani kluba več družabnih večerov, zletov, udeleževali pa so se tudi v športnem življenju. Pri ve-

čini akcij so sodelovali študentje obeh pomurskih klubov.

V razpravi o dosedanjem delu so se prekmurski akademiki zavzemali za ustanovitev sekcije kluba v Zagrebu in Mariboru, za 8. februar, slovenski kulturni praznik, nameravajo organizirati po Pomurju proslave, prav tako pa so pripravljali sodelovati pri morebitni kulturni priloži Pomurskega vestnika, ki naj bi izhajala kot nadomestilo dosedanje revije Svet ob Muri. Med pomembne sklepe občnega zbora sodi vsekakor ta, da bodo člani kluba izvolili posebno sekcijo, ki bo proučevala možnosti za gradnjo kulturnega doma v Murski Soboti.

Na predlog občnega zbora je bil sprejet v častno članstvo kolektiv CZP »Pomurski tiske v Murski Soboti, kar pomeni nov korak v sodelovanju med prekmurskimi akademiki in delovnimi kolektivi Pomurja. S kolektivom »Pomurskega tiske« ima klub že daljša tesna stika. Ika

KG V BELTINCIH KOT IZVOZNIK

Kmetijsko gospodarstvo v Beltincih je v letošnjem letu izvozilo v Italijo 108 in v Zagreb Nemčijo 64 elavov sušene živine v skupni teži 22.500 kg v vrednosti 15 milijonov dinarjev in 3100 kg posušenega zeleneza peteršilja in vrednosti nad 2 milijona din.

SOBTINA — Na Dan republike bo v Soboti zasvetila električna svetilna oprema, ki jo pripravljajo na ta svečani dogodki.

Miru's naslednje je v Rogaševcih gosposki mladina iz Perleca s krajevnimi kulturnimi programi. Predlet je bila dobro obiskana.

Zadružni svet KZ Radoslavci o petletni perspektivi Ekonomija, novi stroji in stanovanja

V radoslavski zadrugi v teh dneh odkupujejo zadnje sadije. Proizvajalce so vrгла saj bolka letos lepe denarce, saj jih je zadruga odkupila že blizu 76 vagonov; računajo pa še na kakih 10 vagonov. Sudno drevje se tukaj dobro obnese. Zato so se odločili, da bodo uredili vzoren terasni sadovnjak. Načrte za 84 hektarov imajo že pripravljene. Polovico sadovnjakov na območju Godemarc in Radoslavci bo uredila zadruga, ostale pa z njenim sodelovanjem zadružniki. Računajo, da bo v novem sadovnjaku moč pridelati že po nekaj letih preko 400 vagonov prvovrstnega sadja.

Zadružni svet je na zadnjem zasedanju kritično ocenil dosedanje delo zadruge. Člani so bili mnenja, da mora zadruga z ozirom na to, ker ima že 100-hektarsko ekonomijo, v prvi vrsti povečati število strojev in opreme. Ob jesenski setvi so morali delati večkrat tudi ponoči. To je po njihovem mnenju zlasti nujno sedaj, ko bo zadruga površine ekonomije več kot polvojila. Prevzela bo namreč še preostale površine splošno-ljudskega premoženja, ki jih imajo v zakupu nekateri zasebniki. Na ekonomiji bodo pridelovali pretežno krmne rastline. Sedanje pitališče, v katerem je okrog 100 glav mladega goveda, bodo še povečali. Že spomladi nameravajo zgraditi nov odprt hlev. Sedaj delajo v pitane domača vsa teleta, ki so na območju zadruge za to sposobna.

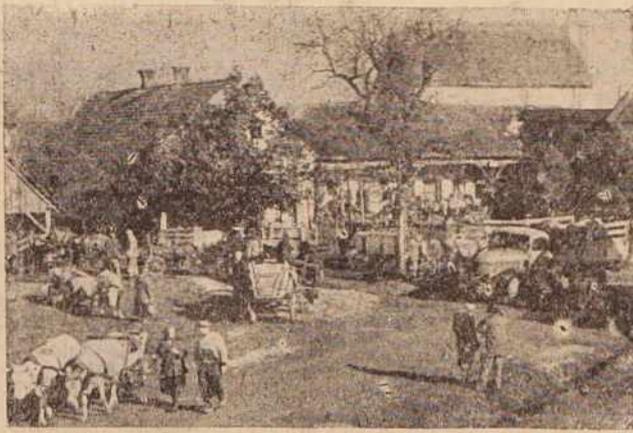
Na zadnjem zasedanju je zadružni svet razpravljal tudi

ROGAŠOVCI — Volivci Rogoševci in Jurija so na nedeljskem zboru ponovno izrazili željo po ureditvi študentske vrelca v Nuskovi. Nadalje so predlagali, da bi v Rogoševih vsaj enkrat tedensko ordiniral zobozdravnik, zdravnik s C n kove bi pa tedensko trikrat ordiniral celodnevno. Nekateri volivci so bili mnenja, da bi spomladi ustanovili otroški vrtec, predlagali so tudi spremembo voznega reda avtobusa, ki vozi zvočar v Kuzmo.

ROGAŠOVCI — Kulturni dom v Rogoševih je v soseski stari dograjen. Gradbeni odbor dolga še nekaj nad tri sto tisoč dinarjev, kar bo plačano s sredstvi krajevnega simpatizevca. Učiteljska stanovanja bodo kmalu izročena svojemu namenu.

o ostalih perspektivah razvoja zadruge v prihodnjem petletnem planskem obdobju. Plan je dokaj obširen. Zanimivo je, da so v njem, poleg najmanjše ponujenih posestev, predvideli tudi gradnjo večjega stanovanjskega bloka za delavce in uslužbence. Zlasti velik poudarek bodo dali razvijanju proizvodnega sodelovanja ter širitvi zadružne ekonomije.

J. Stolnik

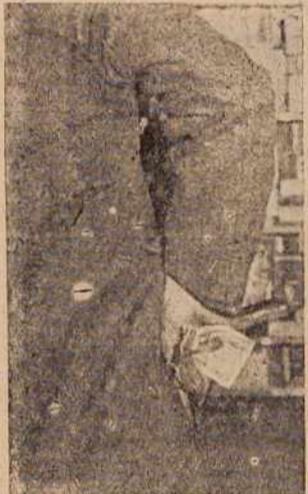

Zibahen utrip žoljenja na oasi o jesenskih dneh

Naša akcija: Kam s poškodovanim bankovcem?

KAKO RAVNAMO Z DENARJEM — POSKODOVANI BANKOVCI POTIJE IZ ROKE V ROKO — KAKŠNI SO STROŠKI PRI ZAMENJAVI POSKODOVANIH BANKOVCEV

Zadnje čase vse pogosteje slišimo kritike na račun trgovcev in gostilničarjev zaradi tega, ker nečejo sprejeti poškodovanega denarja. Če je kritika utemeljena ali ne, smo skušali ugotoviti z nedavno akcijo, ki smo jo organizirali v Ljutomeru.

Tako pa ne — z denarjem!

LJUDJE, KAJ DELATE Z DENARJEM

V četrtek dopoldne. Zavili smo v knjigarno. Ljudje so prihajali, naročevali, plačevali in odhajali. »Dajte mi zgodovino in dva zvezka za 40 dinarjev,« je zahteval možakar. Z malomarno kretunjo je potegnil iz žepa šop zmečkanih bankovcev, jih nekoliko pogladil in pogal na puli, pre-

ostale pa spet potlačil v žep. Kmalu za tem smo se zaustavili v manufakturni trgovini. Ženica, ki je stala pred blagajno, je pravkar vlekla iz zvitca robca dvakrat prepognjen, zmečkan denar. Poskusili smo še druge, toda povsod isti rezultat: Le malo smo jih našli, ki so primerno ravnali z denarjem.

JOJ, NESITE GA V BANKO!

Pri prvi kolporterki smo zahtevali večere. Kolporterka nam je hitro ustrelela, ko na smo ji skušali plačati z razcefranim stožnikom, je skoraj zavpila: »Joj, — nesite ga v banko! Moral si se seči po drugega. V trafiki na trgu smo naročili »Moravo«. Ustavili smo videz, kot da je to zadnji stožnik. Tudi to pot ni šlo. Morda bo šlo v gostilni, smo pomislili. Tudi tam nam ga je natakar hladnokrvno zavrnil. V drugi trafiki smo plačevali z nekoliko obarvanim denarjem. Tudi tokrat smo morali seči po drugega. V trgovinah prav tako nismo uspeli. Kam s tem denarjem?

Napotili smo se v banko. Tam se niso obotavljali. S posebno prozorno tabelo, ki je razdeljena na 100 enakih pravokotnikov, določilo, ali je potrebno plačati fabričarske stroške.

Stroške zahtevajo za vse bankovce, ki so po izgledu sposobni za obtok, a so zapaceni ali raztrgani na površini od 40 odst., za bankovce, ki so prav tako sposobni za obtok, vendar so s silo raztrgani v dolžini, ki je večja od dveh pravokotnikov na tabeli, ter za bankovce, ki so zapaceni.

kani, zbledeli ali ogoreli na večji površini od 6 odst.

Za bankovce, ki pa so dotrajali zaradi obtoka — lahko so tudi zlepljeni iz več delov — ni treba pri zamenjavi plačati stroškov. Podobno velja tudi za tiste bankovce, ki so dotrajali in imajo poškodovano površino nad 6 odst. Nkakor pa ne morejo zamenjati denarja, ki mu manjka več kot 40 odst. površine.

ZAVPAČANJE DENARJA NI VEDNO UPRAVICENO

Ugotovili smo, da zavračanje denarja ni vedno upravičeno. Vendar za sedaj tega ne smemo očitati. Doslej namreč nimajo trgovine in gostilne nobenih pripomočkov, s katerimi bi lahko ugotovili, če denar lahko sprejmejo ali ne. Za trgovine in verjetno tudi za

Je bankovec še cel?

vse ostale, ki imajo opravka z denarjem, bodo v kratkem izdali posebne tabele. Problem bo torej rešen. Brez dvoma pa se bomo morali naučiti krdnejšega ravnanja z denarjem!

J. Stolnik

Pozdravi naših fantov-vojakov JLA

Ob dnevu republike pošiljamo pozdrave in čestitajo družinam iz znanemu vojak, ki služijo vojaški roli:

VOJNA POSTA Zagreb 178
Ceca Veron iz Filčinec, Jane Forvat iz Norčinec, Drago Demariš iz Petanec, Anton Pavlinček iz Sotčinec, Stefan Veron iz Vaneč, Jože Koren iz Ivanec, Alojz Poleman iz Petanec, Stefan Stančič iz Ziljkov, Anton Reček iz Makar.

VOJNA POSTA Zagreb 879
Herman Poljanec iz D. Slaven, Alojz Horvat iz Turnišča, Martin Pavič iz Metlice, Anton Kehek iz Gorje Bistrice.

VOJNA POSTA 3978
Anton Kovič.

VOJNA POSTA Beograd 475
Karel Čič iz Stanetinec, Alojz Lator iz Čint iz Trojencev, Stefan Olaj iz Belčinec in Janko Kolbi iz Okoslavca.

VOJNA POSTA Karlovec 512
Franc Elenas iz Goratih Slaven, Ivan Zibek iz Crenovec, Stefan Štafaj iz Lipovec in Slavko Tibaj iz Ziljkov.

VOJNA POSTA Nemška stena 2825-3
Janez Koren iz Tilinec.

VOJNA POSTA 8995 PROČAD
Stefan Peček iz Turnišča, Stefan Tomaj iz Turnišča, Vinko Faval iz Odrance, Ernest Rujčić iz Lemerja, Jože Vučur iz Zemanovec, Jože Baban iz Črnič, Jane Horvat iz Turnja in Anton Cider iz Rogoševci.

VOJNA POSTA 8995 KATLOVAC
Franc Holceti iz Porocelce, Ignac Padar iz Dolnje Bistrice, Martin Horvat iz Belčinec, Anton Petek, Rudi Radolčić, Pavel Pira iz Lakovec, Franc Novak iz Centine, Franc Laj iz L. Lakolja, Franc Lovčec iz Filovce, Leopold Kranec iz Pe arovec, Martin Mešar iz S. Bistrice, August F. enko, Ivan Zibek in Ivan Kolenec iz Crenovec, Slavko Tibaut iz Ziljkov, Janez Lenarčič iz Puzovec, Stefan Jakar, Daniel Štražar iz Lipovec in Anton Puhar iz Ivanec.

VOJNA POSTA 6028 BANJA LUKA
Koca iz Kurinec in Dušan Zadravec iz Buckovec.

Obisk na Dunaju

V četrtek je odpotoval državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović na uradni obisk Republiky Avstriji, kjer se te dni razgovarja z avstrijskim ministrom za zunanje zadeve in ostalimi avstrijskimi državniki o stvareh, ki zanimajo obe sosednji državi. Pomen tega obiska, do katerega je prišlo v času napetega mednarodnega položaja in ponovne zaostritve ljubosumnosti med dvema antagonistinima blokoma, v času, ko so, bolj kot kdaj koli sicer, potrebni veliki naporji miroljubnih sil za ohranitev svetovnega miru — ima dvojni značaj.

Na Dunaju se te dni sestajajo in razgovarjajo predstavniki dveh držav, ki, vsaka na svoj način, sledita politiki izvenblokovskih grupacij. Jugoslavija je po načelih svoje zunanje politike izvenblokovska država, ki gleda na razdeljenost sveta kot na enega izmed glavnih vzrokov napetosti in nestabilnosti: Avstrija je — kot bližnja zapadnim pogledom in koncepcijam — nevtralna država, ki si je naložila to obveznost ob sklenitvi mirovne pogodbe z zmagovalci v minulih vojni.

Tak položaj dveh dežel in obojestransko zavzetost za ureditev razmer in okoliščin, prvenstveno v delu sveta, v katerem živijo njuni narodi, s samim tem v svetu nasploh, omogoča obema ministroma zunanjih zadev, Popoviću in Kreiskemu, da vsestransko analizirata mednarodni položaj in možnosti svojega doprinosu za namenom, da se ohrani mir.

Na drugi strani — kar je v tem primeru tudi najvažnejše — pa tečejo te dni razgovori, vsekakor tudi v največji meri o bilateralnih odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo, ki nas in Avstrijce še posebej zanimajo, za katere pa ni moč reči, da so bili v novijem obdobju zmeraj takšni, kakršne bi mi želeli in kakršni bi najbolj odgovarjali obojestranskim interesom. To posebej velja za to dolgo obdobje od konca Druge svetovne vojne

do obiska ministra Bruna Kreiskega Jugoslaviji pred sedmimi meseci, obdobje, za katero je bila značilna vrsta nerešenih vprašanj, za katere smo zmeraj trdili, da jih je mogoče z malo več volje in razumevanja, uspešno reševati v korist obeh držav, v interesu dobrih sosedskih odnosov in urejanja razmer v tem delu Evrope. V tem smislu je pomemben obisk ministra Kreiskega pozitivno prelomnica, še posebej na poti ustvarjanja boljšega ozračja in s tem samim ugodnejših pogojev za razpravljanje, reševanje nerešenih problemov in napredek sodelovanja.

Nedavna izjava ministra Kreiskega o pripravljenosti dunajske vlade za razpravljanje in reševanje nerešenih problemov jugoslovanske manjšine, je vsekakor dober znak tudi za tekoče razgovore in za bodoče odnose med Beogradom in Dunajem.

V tem obdobju med obema obiskoma, onim ministra Bruna Kreiskega v marcu letos in obiskom Koče Popovića, ki še traja, je ustvarjen nesporno znaten napredek v medsebojnem sodelovanju, posebno na ekonomskem in kulturnem področju. Toda tudi poleg tega zboljšanja je ostalo še mnogo nerešenih vprašanj, med katerimi je nedvomno zelo važno vprašanje jugoslovanskih manjšin v Avstriji, čeprav je tudi na tem področju zabeležen zadnje čase določen napredek.

Zato jugoslovanska javnost upravičeno pričakuje in upa, da bo obisk Koče Popovića na Dunaju samo nova spodbuda za reševanje nerešenih vprašanj, hkrati pa tudi močan impulz za nadaljnemu tesnejšemu sodelovanju na vseh področjih. To je možno in hkrati nujno ter koristno za obe državi, za boljše odnose in razumevanje v sedanjem nemirnem svetu. Podobne upe in pričakovanja pa je izrazil tudi državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović pred odhodom na Dunaj.

Oborožena intervencija

Zgodovina se ponavlja. Ameriška vlada je znova neposredno podprla dva režima v Srednji Ameriki, ki se ravno ne moreta pohvaliti, da uživata zaupanje domačega prebivalstva. V obeh njih odah Nicaragua in Guatemala spaturilirajo od 17. novembra dalje letalonosilka s 42 letali in pet podmornic z namenom, da bi prebrskale vse tiste, ki bi se uprli vrneti tamkajšnjim režimom. Povod za tako odločitev je dal protipladni upor v Nicaragui, v resnici pa je ameriški posej naperjen proti uporniku Kubi.

V Washingtonu izjavljajo, da so ameriške vojaške sile prišle v obalne vode na protno pripravljenih plovil. O enem pogrešanju staro krilatice o komunistični nevarnosti. Če ravčemo položaj na Karibskem morju, je treba v sedanjem trenutku pod tem razmišljati o vse kar se vira ameriškomu gospodarstevu in po njem tudi političnemu vplivu o majhnih deželah ozkega kopenskega pasu, ki pozivajo Severno z Južno Ameriko. Zaradi odločnega nacionalnega kurza in ukrepov, naperjenih proti imetju bivših ameriških industrialcev in velenosestnikom na Kubi, je postalo tudi ta dežela nenadoma vrdečas.

Demonstracija siles, kot ocenjujejo v Latinski Ameriki ameriški pomoč, seveda ni močla kar tako mimo pikrih pripomb. Del latinsko-ameriškega tiska ne oozarja tjavzdan, da sam dovolik pravzaprav ne predstavlja nič novega v ameriški zgodovini. Ameriška pomorska rehotla je že spoi čar sprosredoval na Kubi, Dominikanski republiko in v Guatemala. In kar je še v današnjem času najhujše: tedno je ta podpora veljala osobno.

vražerim režimom, ki so porabili mnogo razmeranja za interese ameriškega kapitala in — zase. In prav ta resnica tudi hudo razvalja ameriško pojasnilo, češ da je ZDA samo odobrili ameriški svet od sprosrednega komunističnega vpliva.

Ameriško sprosredovanje je razbudilo celo pri tladah tistih, ki so deležni to sprosredni določena pojasnila. Tako je avstrijski predsednik svoročil, da ni zahteval sprosredovanja, tempeč da je ZDA samo obvestil o dejanskem stanju. Če je dobil za te izjave kako priporočilo iz Washingtona, ni zvano. Na drugi strani je upodel znova stroje ukrepe: smrtne kazni in strogo cenzuro. Kaže tudi, da ljudstvo ni hotelo sodelovati pri uničevanju upornikov tolpe.

Državni udari in uvori na kulturnem ozemlju Srednje Amerike ne pomenijo nič novega in bi tudi primer Nicaragua ne odjeknil tako močno v svetu, če se za ameriškim sprosredovanjem ne bi skrival prišlek na Kuba. Nekateri komentatorji celo pričakujejo (n. pr. radio Moskva), da gre za priprave na invazijo. Drugi so čisto, da bo čelo ZDA onemogočiti preskrbo Kube z orožjem, posebno še, ker so kubanske oblasti rred nedaonim razglasile vojaško pripravlenost pred morebitnim napadom soderne sodele, oziroma ogh degradiranih sil, ki uživajo ameriško podoro.

Obtožbe Nicaragua in Guatemala, češ da Kuba pripravila vresilo nanjo, so toraj le primeren izgovor in tudi vpravilijns razlog za ameriško sprosredovanje. Vendar so taki maneori tako nespretni, da jih morajo odkriti celo ameriški prijatelji in zavezniki.

OBVESTILO

Trgovinska zbornica za okraj Murska Sobotla obvešča potrošnike, da bodo trgovine v Murski Soboti, Ljutomeru, Radgoni in Lenjavi odprte čez praznike po naslednjem razporedu:

MESNICE: odprte v soboto od 8. do 17. ure, enako v ponedeljek

MLEKARNE: v soboto in nedeljo kot običajno, v ponedeljek neprekinjeno do 15. ure, v sredo kot običajno.

PEKARNE: po razporedu kot mlekarne.

SPECIJALNE IN ELIKATESE: v soboto in ponedeljek od 8. do 17. ure.

TRGOVINE S SADIJEM IN ZELENJAVO: ponedeljek od 8. do 17. ure.

Vse ostale trgovine bodo odprte v soboto in ponedeljek neprekinjeno od 8. do 17. ure. Trgovine na podeželju bodo odprte v soboto in ponedeljek kot običajno.

Odslej proizvodnja pralnega mila po najodobnejših principih!

Tovarna Zlatorog prične že v kratkem s poizkusno proizvodnjo

Rekonstrukcija tovarne Zlatorog v Mariboru se bliža koncu. Malokdo, ki je v zadnjem času zasledoval hitro rast gradbenih del v tovarni Zlatorog, je vedel, da se tu pripravljajo dva nova popolnoma nova strojna naprava za najodobnejšo proizvodnjo detergentov in pralnih mil. Tako postajajo napori kolektivni, da se dokončno reši zastarelih metod dela, stvarnost, kar ni samo velika pridobitev za kolektiv, temveč tudi za potrošnika.

Prvi del rekonstrukcije bo zaključen z montažo Mazzonijevih naprav za proizvodnjo pralnih mil. Že v kratkem bo stekla poizkusna proizvodnja mila po najodobnejših metodah.

Naše gospodinjice bo vsekakor zanimalo, kaj bo tu novega in kakšna bo razlika med dosedanjim in novo kvaliteto mila. Da bi bilo to lažje razumljivo, naj na kratko omenimo sedaj, povsod v svetu že zastareli način proizvodnje, po katerem je tovarna Zlatorog kakor tudi vse druge tovarne mila pri nas proizvajale pralna mila do sedaj. Kuhana milna masa je bila primitivno blajena in nato oblikovana v razne oblike. S tem se je žele začel proizvodni proces, čepav izven stroja. Proces lahko ime-

nujemo to zaradi tega, ker je predstavljalo sušenje oblikovalnega mila eno od važnih faz v celotni proizvodnji mila. Sušenje samo je bilo dolgotrajno in podvrženo atmosferskim razmeram, kot so temperatura, vlaga itd. Po dosedanjem načinu proizvodnje je bilo malo na tržišču čisto vlažno in porozno, če pa se je sušilo dolž časa, je postalo celo deformirano.

V novem modernem načinu proizvodnje vse te nevednosti odpadejo, ker poteka vse delo n. pr. oblikovanje in sušenje, v strojnih napravah. Odslej bo malo vedno dovolj čvrsto, s točno določenim odstotkom vlage, ne bo več spreminjalo oblike, niti se ne bo v hrambi vlažilo. Razumljivo, da bodo navedene spremembe v proizvodnji zelo vplvale na zboljšanje kvalitete mila, kar bodo lahko potrošniki kmalu z največjim zadovoljstvom ugotovili.

Poleg navedenega pa še ena novost, ki je seveda zelo tesno povezana z obzročeno spremembo v proizvodnji mila. Proizvodnja po starem zaradi sušenja na zraku ni dovoljevala znatnega povečanja kapacitet, zaradi česar se je čisto dogajalo, da trgovinska mreža ni bila redno zalogena z nekaterimi vrstami mila. Druga slaba

stran, ki je izvirala iz omenjenih proizvodnih zmogljivosti, je bila ta, da je bilo moralo prehitro zapuščati sušilnice v tovarni, kar je imelo škodljivo posledico, da je prihajalo malo na trg prevažno. Vse to bo sproveda v bodoče odpravljeno! Milo bo prihajalo iz strojnih naprav popolnoma sposobno za trg in uporabo, ker se bo celoten proizvodni proces, kot smo omenili, odvijal v strojih.

Razumljivo, da se bodo proizvodne zmogljivosti neprimerne povečale in bo tako tovarna Zlatorog lahko zadovoljila potrebe tržišča.

Da bi na koncu lahko vsaj delno ocenili ogromne prednosti, ki jih prinaša proizvodnja z novimi napravami, naj omenimo še to, da je največja tovarna na svetu THE ANDERSON JERGENS COMPANY LTD. v Ameriki montirala Mazzonijeve naprave za proizvodnjo pralnih mil. Poleg tega delujejo uspešno že več let take naprave v vrsti tovarn v zahodnih državah in drugod v svetu, kar dokazuje ogromne prednosti, ki jih daje moderne naprave za proizvodnjo kvalitetnih pralnih mil.

Tako bo tovarna Zlatorog lahko v kratkem v celoti zadovoljila želje potrošnikov in proizvajala enako kvaliteta mila, kot so na zahodnem trgu.

V KRATKEM PO POMURJU

LENDAVA — Uslužbeni ObLO so imeli minul teden sestanek, na katerem so razpravljali o nagrajevanju uslužbencev v uradih in ustanovah. Sklenili so, da bodo do 15. decembra temeljito proučili vsa delovna mesta in določili norme. Z nagrajevanjem bodo začeli najprej v strojepisnici, nato pa še v ostalih oddelkih.

VELIKA POLANA — Pred nekaj dnevi je bila v združenem domu v Veliki Polani letna konferenca SZDL Velika in Mala Polana ter Brezovica. O delu krajevnih odborov je podal obširno poročilo predsednik KO Ludvik Hožjan.

Zene-zadružnice in dekleta iz Velike in Male Polane se pripravljajo na tečaj za pripravljanje sadnih sokov, vkuhanje sadja, pripravljanje peciva itd. Tečaj predvidevajo za drugo polovico decembra.

LENDAVA — Na nedavni seji Sveta za komunalne in stanovanjske zadeve pri ObLO so razpravljali o ustanovitvi stanovanjske zadrage. Obravnavali pa so tudi perspektive načrte gospodarskih organizacij, v kolikor se ti nanašajo na gradnjo proizvodnih, poslovnih, upravnih in stanovanjskih zgradb.

VELIKA POLANA — Na osemletki v Veliki in Mali Polani poučuje trenutno osem učiteljev, prav toliko pa jih manjka. Vzrok je v pomanjkanju stanovanj. Da bi rešili stanovanjski problem učiteljev, bodo začeli prihodnje leto graditi stanovanjski blok. Člani SZDL so sklenili, da bodo prostovoljno pomagali s prevozi in delom.

PETROVCI — SALOVCI — Občinski komite ZKS Petrovci — Salovci je imel pred kratkim sejo, na kateri je analiziral dosedanje ideološko-vzgojno delo članov ZKS.

BELTINCI — Delavci gradbenega podjetja »Graditelj« žene nekaj dni preurejajo veliko dvorano združnega doma, kamor se bo po novem letu preselilo strojno pletilstvo. Strojno pletilstvo bo v kratkem prejelo nove pretilne stroje in bo v novih prostorih zaposlilo okrog 100 novih delavcev.

Nasproti postaje Ljudske milice v Beltincih so začeli graditi novi devetstanovanjski blok. Šest stanovanj je namenjen h za Kmetijsko gospodarstvo, dve za Ljudsko milico in eno stanovanje za ObLO.

BELTINCI — Občinska Ljudska univerza v Beltincih je začela z delom. Minuli petek je bilo prvo dobro obiskano predavanje v letošnji sezoni. V začetku prihodnjega meseca pa bo odprla v Beltincih svoja vrata 35 poslušalec mladiška politična šola.

SALOVCI — Na zboru volivcev v Salovcih so volivci razpravljali o petletnem perspektivnem planu svojega kraja. Ze sedaj so se odločili, da bodo prihodnje leto pričeli urejati sadovnjake. S prostovoljnimi delom na bi pomagali pri prenoviti osnovne šole, ki se bo razvila v popolno osemletko. Nadalje bodo izdelali vsa opeko in zbrali gradbeni les. V ta namen so izvolili poseben gradbeni odbor, ki bo skupno s šolskim odborom skrbel za to akcijo.

Na zboru volivcev so med drugim sklenili, da bodo del denar, središev, ki so zbrana pri elektrifikacijskem odboru, dali za odplačilo kino projektorja, katerega nameravajo v prihodnjih dneh namestiti v dvorani združnega doma.

MARTJANCI — Pred kratkim so v Martjancih organizirali gospodinjstvo-kuharski tečaj, za katerega se je prijavilo večje število žena in deklet. S predavanji, kot je predvideno, bodo pričeli prihodnji mesec.

GRAD — V nedeljo je bila pri Gradu letna konferenca SZDL. Razpravljali so o delu in nalogah Socialistične zveze, o delu zadrage, podjetij social-

Dom TVD »Partizan« v Murski Soboti

ističnega sektorja in privatne obrti ter šolskih odborih.

PROSENJAKOVCI — Na krajevni konferenci SZDL v Prosenjakovcih so volivci predlagali, naj bi v prihodnjem perspektivnem planu zagotovili ustanovitev zobne ambulante, pekarnice, mesnice v Prosenjakovcih in da bi dobili živinorodilnico.

SPODNJI IVANJCI — Na krajevni konferenci SZDL v Spodnjih Ivanjcih so med drugim sklenili, da bodo povečali število članstva SZDL na 80 odstotkov vseh vpisanih volivcev. Prav tako naj bi pripravili ves material za gradnjo kulturno-zdravstvenega doma v Negovi, katerega nameravajo začeti graditi v letu 1962. Člani SZDL so se zavzemali za stalna strokovna predavanja s področja kmetijstva, krajevnemu odboru pa bodo pomagali pri ureditvi cest in napeljavi vodovoda.

BUČKOVCI — Na letni konferenci SZDL v Bučkovcih so kot predlog za novi perspektivni plan omenjali preureditev pokopalšča, usposobitev ceste Koroški breg — Moravski vrh, nadalje, da bi zgradili novi trgovski lokal z nekaj stanovanji za učitelje in ustanovili zobno ambulanto.

Telesna vzgoja last delovnega človeka

49 let telesnovzgojnega dela v Murski Soboti

Stanje se je začelo spreminjati, ko so bili v Prekmurje premeščeni nekateri slovenski uradniki in učitelji, ki so začeli z delom preporoda. Marca 1920. leta so se zbrali nekateri pristaši Tyrševe ideje z namenom, da bi ustanovili telesnovzgojno društvo, ki naj bi pomagalo pri preobrazbi prebivalstva. Novoustanovljeno društvo, ki so ga vodili Hafner, Koder, Prelog, Engelsberger, Pertot, Farkaš, Spanger, Hočevar, Bračko in drugi, je takoj začelo z delom. Že prvo leto delovanja so imeli večji na-

stori. Šele tega leta je društvo zgradilo v Murski Soboti telovadni dom. Pri tem jim je dala izdatno podporo Prekmurska posojilnica.

Skozi novo telovadnico je šlo tudi mnogo borcev NOB, med njimi Stefan Kovač, Joško Tivadar, Ali Karđoš, Dane Šumenjak, Zoran Velnar, Dušan Cimperman in Fradček Šumak. Od 98 padlih borcev NOB s tega območja je bilo včlanjenih v društvo več kot polovica.

Po osvoboditvi je dom prevzela mladina. V njem je zopet kmalu zaživelo športno življenje. Najprej smo imeli fizikulturno zvezo, nato fizikulturna društva, v letu 1949 pa je bila ustanovljena telesnovzgojna organizacija »Partizan«. Namen telesne vzgoje v naši družbi je, da postane ta vzgoja last vsakega delovnega človeka. V tej smeri je začelo delovati tudi soboško društvo »Partizan«. Poleg atletike goji še razne druge športne dejavnosti: odbojko, košarko, mali rokomet, hokej na travi, na-

mizni tenis, smučanje, plavanje itd. Člani društva so poleg na svojih rednih nastopih sodelovali še na raznih sektorskih, okrajnih in republiških nastopih ter na vseženskem zletu v Beogradu. Letos pa so

sodelovali tudi na okrajnem fizikulturnem festivalu v Murski Soboti. Društvo prireja od časa do časa telovadne akademije in sodeluje v raznih tekmovanjih, kjer dosega lepe rezultate.

Člani uprave in vodniškega zbora društva Partizan v Murski Soboti.

Naloge ob jubileju

Cas, ko se je naša telesnovzgojna organizacija ukoarjala več ali manj zgolj s problemi zaprtga društvenega življenja z zaprasenimi telovadnimi tradicijami in poskrobljenimi odnosi, je minil. Ob letošnjem jubileju telesnovzgojnega dela v Murski Soboti je pred soboškim »Partizanom« razen že na drugem mestu omenjenih problemov kadra, sredstev in prostora morda najbolj premisleka predna ugotovitev, da je o društvo mnogo premalo delavske mladine. Dejstvo, da je na vajenskih šolah obvezna vadba, stvari ne spremeni, zlasti ne, če pomislimo, da je vsako leto s koncem šolskega leta tudi konec vadbe.

Res pa je tudi, da bi bil v primeru, če bi bila sredstva in če bi imel dovolj volnikov, soboški »Partizan« skoraj brez problemov. Z droma veselicama na leto pa društvo ne more priti do zadostnih sredstev. Morda si bo malce pomagalo s tem, da bo privedilo prihodnje leto tumbolo. Vse to je seveda še vedno premalo, temeljita rešitev bo le to, če bo občinski ljudski odbor prezel dom v upravljanje kot komunalni objekt in ga bo tudi primerno vzdrževal. Ob takšnem stanju, kakršno je sedaj, pa je razumljivo, da je največ razprav na sejah društvenega vodstva okrog

sredstev. Zgolj iz članarine telesnovzgojnega doma kajpak ni moč primerno vzdrževati.

Napak bi bilo misliti, da društvo nima stvari predanih kadrov. Drži pa hkrati, da bi se lahko nekatere predmetne učiteljice še bolj zaozele za delo o društvo. Znano je, da delajo, lahko bi pa prispevale še več k napredku telesne vzgoje o soboškem »Partizanom«. Ob osem tem velja poudariti še to, da primanjkuje najbolj kadra s srednjo izobrazbo. To priča o tem, kako potrebna bi bila v Mariboru ali kje drugje srednja šola za telesno kulturo.

Nalog, ki so pred vodstvom društva ob jubileju telesne vzgoje v Murski Soboti, torej ne manjka. Kot že rečeno, zahteva že sedanje število telovadnih osov skrb in zavzetost za vodniški kader, ki bo discipliniran in vreden. Nič manj pomembna naloga je ureditev doma, da bo ta res lahko služil svojemu namenu. Delavska mladina in sploh delovne ljudi pa ho treba prirediti s pravilno razporejeno in odmerjeno telesno vzgojo in športno-rekreativno dejavnostjo, a tudi s tolikanj potrebnim odhodom v prirodo, prijetno sproščenostjo ter zdravo zabavo in razvedrilom.

-bjs-

RAZGOVOR Z NAČELNIKOM TVD »PARTIZAN«

Pred kratkim smo obiskali enega najstarejših aktivnih sodelavcev telesnovzgojnega društva v Murski Soboti, Franca Flegarja, načelnika soboškega TVD »Partizan«, ki nam je v razgovoru povedal takole:

»V telesnovzgojnem društvu sodelujemo že od leta 1920, ko sem začel telovaditi kot 12-letni otrok. Po šestih letih sem šel v Maribor na tečaj za vadičela, dve leti kasneje pa na republiški tečaj v Ljubljano. V teh letih sem vadil mladinske oddelke. V letih 1932-40 sem bil štiri leta načelnik društva, pet let pa tudi okrožni načelnik. Bil sem tudi član župne uprave Maribor in strokovno-tehniškega odbora.

Leta 1927 sem na župnem prvenstvu dosegel dolgo

mesto, leto dni kasneje pa v orodni telovadbi na pokrajinskem tekmovanju v Ljubljani 3. mesto. Leta 1930 pa sem na armijskem tekmovanju zasedel 1. mesto.

Kako ste se živeli v športno življenje po osvoboditvi?

Takoj po osvoboditvi sem začel v društvu kot vodnik. Kasneje sem bil nekaj let načelnik soboškega društva, načelnik okrožnega telovadnega odbora, zdaj pa sem načelnik

je bilo v našem okraju prog v skupni dolžini 146 km, na katerih je sodelovalo 86 naših tekačev. Letos je dolžina prog presegle že tisoč kilometrov, pri tem pa je sodelovalo nad 560 naših članov. Društvo ima danes 772 aktivnih članov in 450 podpornih članov.

Delo članov v društvu?

»Vsako leto organiziramo tečaje za vodnike. Imeli smo tudi trenerske in sodniške seminarje, v društvu pa imamo komisije za zimski šport, za atletiko in orodno vadbo. V okviru društva delujeta tudi dva aktivna: aktiv »Partizan« v Krogu in aktiv »Grafičar«. Vodniki opravijo tedensko 3 do 4 ure pri rednih vadbah. Če k temu dodamo še udležje. Na vseh prireditvah letošnjega festivala telesne kulture v Murski Soboti je sodelovalo nad 900 članov »Partizanov«, na vseh letošnjih tekmovanjih in nastopih pa nad 3600 naših športnikov.

In kako ste se kadrov, organizacije tekmovanj?

»Društvo ima največ težav zaradi kadra. Ker volniki kaj radi odidejo iz našega mesta, si pomagamo problem reševati tako, da strokovno usposabljamu predvsem mlade ljudi, ki imajo največ veselja pri delu s člani. Eden izmed najbolj perečih problemov, s katerim se borimo že vsa leta, je pomanjkanje sredstev. Zgolj se sodelujemo na raznih tekmovanjih in nastopih, največkrat mladina in pionirji sami prispevajo sredstva. Zgolj se, da tekmovalci včasih morajo potovati s kolesi tudi 50 km daleč. Pri tem je seveda razumljivo, da kvaliteta nastopa trpi. Dobro bi bilo, da bi ustanovili nekakšen sklad za zdravo izživljanje naše mladine. Tretji problem je naš dom. Potreben je nujnega popravila, toda za to ni denarja. Letos smo sicer že uredili prh in sanitarne naprave, naši člani pa bi v domu morali meti še garderobe.

Z nastopa soboških telovadcev v Ljutomeru leta 1937. Na bradlji Franc Flegar.

TVD »Partizan« Murska Soboti, načelnik okrajne zveze »Partizan« in član tehniško-strokovne komisije Slovenije. Po vojni sem tekmoval za zlato fizikulturno značko. Ker sem jo trikrat osvojil, sem jo dobil v trajno last.

In kako je s članstvom?

»Z leta v leto se članstvo v društvu veča. V letu 1945 je bilo v našem društvu 157 članov, ki so se ukvarjali s sološno telovadbo, poseben šport pa je gojilo 64 članov. 15 let pozneje pa že 350 telovadčev in že 325 športnikov. Poleg splošne vadbe gojimo še 12 vrst športov. Pri tem moram omeniti Tek mladosti. V začetku

K rojstnemu dnevni republike, 29. novembru iskrene čestitke prebivalcem naše komune in vsega Pomurja!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZB
MURSKA SOBOTA

Volivci - s sodelovanjem v organih družbenega upravljanja krepimo našo komunalno skupnost in ustvarjamo pogoje za lepšo bodočnost delovnih ljudi!

NEIZKORIŠČENE PRILOŽNOSTI

Akademijska sestava pionirk Marije Györköš, ki je na okrajnem prvenstvu osvojila 1. mesto. Sodeiovala je tudi na festivalu telesne kulture v M. Soboti.

Danes zvečer bo telesno-vzgojno društvo »Partizani« v Murski Soboti proslavilo Praznik republike in 40-letnico telesno-vzgojnega dela v Murski Soboti. Zvečer ob 19.30 bo priredilo spečano akademijo, na kateri bo poleg vseh društvenih oddelkov nastopila tudi vrsta uveljavljenih orodnih telovadcev iz Celja, na akademiji pa bodo najzastavnejšim veteranom in članom razdelili častne plakete in priznanja. Jutri, v nedeljo, 27. novembra ob 10. uri pa bodo v Domu TVD »Partizani« odprli razstavo zgodovinskega gradiva o razvoju in uspehih telesno-vzgojnega delovanja od ustanovitve prvega društva do danes. To bo hkrati tudi praznik mladih, ki iz dneva v dan vse bolj množično polnijo društveno telovadnico in se v partizanskih orstah vzgajajo v zavedne državljanke.

SOBOTA: MARIBOR 0:1 (0:1)

Moštvo Sobote je tokrat že drugič v letošnjem jesenskem tekmovanju doživelo poraz na domačem igrišču. Čeprav je ves čas bilo v očini premoči, ni moglo pridobiti zasluženih točk. Tekma je bila zelo zanimiva, še posebej zato, ker so napadatelji Sobote bili skoraj vsi tekmo pred nasprotnikovimi vrati, a kljub temu niso mogli dati nobenega gola.

Medtem pa so bili gostje tokrat mnogo slabši od domačinov, kar dokazuje to, da so ves čas igre le nekajkrat prišli pred vrata domačinov. Edini organiziran napad se jim je posrečil v 20. min. prvega polčasa, ko je tudi uspelo Arneljčiču doseči prvi in poslednji gol na tej tekmi.

Sobota je izvedla vrsto lepih kombinacij. Posebno kritična situacija je bila v 71. min., ko se je domačin Milošević sam nenadoma

V nedeljo je bila v Murski Soboti prvenstvena nogometna tekma SCL med Mariborom in Soboto. Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

MARIBOR: Vabič, Tolič, Degen, Kek, Krcjač, Čeh, (Breznik) Lubša, Arneljčič, Beti, Vidic, Breznik.

SOBOTA: Vrdjuka, Dozet, Puškarič, Potočnik, Skalar, Zorec, Norčič L., Norčič Jože, Mauček, Milošević, Drvarič.

Pojavil pred nasprotnikovimi vrati. Vendar pa so gostje tokrat imeli veliko srečo, da jim je bila ostala neoskrunjena. V prva tako nevarna položaja so prišla vrata gostov v 81. min., ko je Mauček uspelo preslepiti obrambo in s kakih deset metrov streljati na gol. Zal pa je žoga sprito zelo blatnega terena obstala tik pred zavarovanim ciljem. Takih in podobnih dramatičnih trenutkov je bilo v vsej tekmi veliko, pravi žudež pa je, da so gostje odšli brez vsakega gola.

V zadnjih minutah tekme je gostom sicer uspelo še enkrat ukiniti obrambo domačinov, toda tokrat ni šlo kot v 20. min. Kljub nekritični vratom je Vrdjuka zopet pokazal svoje sposobnosti in v elegantno paradu ulovil ostro streljano žogo.

Med soboški igralci se je tokrat najbolj izkazal Drvarič, pri gostih pa Arneljčič in Vidic.

Tekmo je še kar zadovoljivo sodil Radonič iz Ljubljane. Precej neobjektivno je bil stranski sodnik Podlipnik. -Jz-

PRVA TOČKA ZA NAFTA V SCL

NAFTA: ILIRIJA (Ljubljana) 2:2 (1:0)

V nedeljo so nogometaši lendanske Nafta na domačem terenu prvič zaigrali v stilu prvenstvenih tekem v SCL in tudi zasluženo odzeli nasprotniku — visoko uvrščenim Iliriji iz Ljubljane — dragoceno točko, lahko pa bi po prikazani igri, v kateri so tokrat bili boljše moštvo, tudi obe. To kaže na to, da tudi za Lendance, če bodo seneda tako nadaljevali, še vedno ni vse izgubljeno.

Na blatnem igrišču, ki je bilo na enem mestu celo poplavljen z vodo, je domače moštvo že takoj v začetku tekme prevzelo pobudo in vsililo nasprotniku oster tempo. Domači so prišli po zaslugi prisebnega Kulčarja v vodstvo z 1:0. V drugem polčasu je igralec gostov Roina s prostim strelom premagal domačega vratarja Klariča — 1:1. V 60. minuti igre je Nafta ponovno vodila zaradi prekrška v ka-

zenskem prostoru gostov. 11-metrovko je uspešno realiziral Varga. Dvajset minut pred koncem tekme pa je Roina z izrednim strelom iz daljave določil končni rezultat 2:2.

Na igrišču se je tokrat zbralo okrog 300 gledalcev, ki so prvič bili zadovoljni z igro svojih predstavnikov v tej nogometni družbi. 7 manjšimi napakami je sodil Pliberšek iz Maribora.

MDB GRADI TELOVADNICO

Na soboški ESS in Vajenski šoli so se dni ustanovili mladinsko delovno brigado, ki bo s prostovoljnimi delom uredila telovadnico na ESS za potrebe vseh strokovnih šol v Murski Soboti. V brigado se je prijavila velika večina dijakov in je že začela delati. Zadnje dni je betonirala tla v telovadnici.

LESTVICA SCL PO IX. KOLU

Maribor	9	7	0	2	26:9	14
Rudar	9	5	2	2	20:16	12
Krlem	9	5	1	3	22:10	11
Ljubljana	9	4	3	2	22:11	11
Sobota	9	4	2	3	15:9	11
Ilirija	9	4	2	3	14:10	10
Kladivar	9	4	1	4	27:18	9
Olymp	9	4	1	4	17:28	9
Slovana	9	2	4	3	19:15	8
Nova Gorica	9	2	3	4	17:26	7
Triglav	9	2	1	6	17:23	5
Nafta	9	0	1	8	4:45	1

Radgonski nogometaši gostovali v Avstriji

RADKESBURG : RADGONA

4:1

Nogometno moštvo Radgone, ki je bilo v nedeljo prosto, je gostovalo v avstrijski Radgoni in se pomerilo v prijateljski tekmi s tamkajšnjim moštvom, ki pa so ga za to priložnost močno okrepili. Temu je tudi delno pripisati, da so domači zmagali z rezultatom 4:1. Kot napovedujejo, bo povratno srečanje prihodnje srede v Gornji Radgoni.

Jo. Pri OBSS bodo, kot kaže, ustanovili posebno komisijo za usmerjanje telesno-vzgojnega delovanja v kolektivih. Pri tem kajpak ne gre za vrhunske rezultate, marveč predvsem za boljše izkoriščanje prostega časa in primerno razvedrilo. Če bodo še drugod prišli do podobnih rezultatov kot v lendavski občini, bo telesna kultura tudi pri nas vse bolj sestavni del življenjskih potreb delovnega človeka.

Ivo Lasbahar

TESNA ZMAGA SOBOTE V DOBROVNIKU

V nedeljo je bilo odigrano 8. kolo PNL, ki pa ni bilo popolno. Tekmo Planika : Pušča so preločili na 4. december zaradi delovnega dneva in turniški tovarni Planika, medtem ko sta Radgona in Kupinci odigrala tekmo za prvenstvo že prej in se je ta končala z visoko zmago Radgone 8:0. V tem kolu ni bilo posebnih presenečenj. Zmagala so moštva, katerim smo zmagali že naprej pripisovali. Preseneča samo tesna zmagava Sobote B proti moštvo Dobrovnika. Tudi v tem kolu je bilo precejšnje zanimanje za tekme in se je kljub slovenskemu derbiju v Soboti zbralo na igriščih veliko število gledalcev.

V nedeljo, 27. novembra je na programu zadnje kolo, tako da bomo lahko že kmalu svedeli za končno razvrstitev klubov na lestvici, toda prvak verjetno še ne bo znan, ker bo potrebno počakati še do 4. decembra na rezultat zaostale tekme Planika : Pušča. Najvažnejša bo vsekakor tekma v Gornji Radgoni med domačim moštvom in Puščo. Ta tekma bo odločilna za uvrstitev na drugo mesto, če že ne celo na prvo. Nič manj ne bo zanimiva tudi tekma v Beltincih, ki bo odločila o tretjem in četrtem mestu.

Po nedeljskih tekmah bo jesenska sezona pri kraju, toda sodelujoči klubi se bodo morali že

že zimo dobro pripravljati na spomladansko tekmovanje, še zlasti zato, ker bo spomladi na programu tudi tekmovanje za pokal maršala Tita.

Rezultati tekem v VIII. kolu: v Ljutomeru: Ljutomer : Beltinci 2:0 (0:0); v Lendavi: Nafta B : Tišina 3:2 (1:1); v Dobrovniku: Dobrovnik : Sobota B 2:3 (1:2).

LESTVICA PNL PO VIII. KOLU

Planika	7	7	0	0	42:5	14
Radgona	8	6	1	1	35:13	13
Pušča	7	5	1	1	40:22	11
Beltinci	8	4	1	3	19:11	9
Nafta B	8	4	1	3	15:18	9
Ljutomer	8	3	2	3	20:24	8
Sobota B	8	3	1	4	26:26	7
Tišina	8	2	1	5	27:31	5
Dobrovnik	8	1	0	7	10:39	1
Kupinci	8	0	0	8	4:53	0

ROKOMETAŠI ZA DAN REPUBLIKE

Pomurski rokometiški prijateljski srečanja letos dostojno proslavili Dan republike. Tako je v nedeljo dopoldne predvidena prijateljska rokometna tekma med soboškim Graficijem in Akademikom. To tradicijsko srečanje bo, če bodo to dopuščale vremenske razmere in teren, pred soboškim Spo-

menikom zmage. Na sam Dan republike pa bodo priredili v Beltincih rokometni turnir mestnih reprezentanc iz Maribora, Čakovca, Beltince, Lendave in Murske Sobote. Na tem turnirju, ki bo imel predvsem propagandni namen, bo Mursko Soboto zastopalo moštvo Graficjarja.

V NEDELJO, 27. NOVEMBRA 1969: V MURSKI SOBOTI: Kupinci : Sobota B, ob 10. uri, službeni delegat Koblenec. V GORNJI RADGONI: Radgona : Pušča, ob 14. uri, službeni delegat Prklič. NA TIŠINI: Tišina : Planika, ob 14. uri, službeni delegat sodnik. V BELTINCIH: Beltinci : Nafta B, ob 14. uri, službeni delegat Kreslin. V DOBROVNIKU: Dobrovnik : Ljutomer, ob 14. uri, službeni delegat - sodnik.

V POMURJU NAD 13.000 ČLANOV

TRIBE GLAVNI PROBLEMI: PREMALO SPORTNIH OBJEKTOV, STROKOVNIH KADROV IN FINANČNIH SREDSTEV

Društvena telesna vzgoja je vse bolj sestavni del življenjskega standarda delovnih ljudi — tako v zadnjem času vse pogosteje slišimo. V kolikšni meri velja to za Pomurje? Najprej samo nekaj številki! V okvirju je razvitih 24 športnih panog. Deluje 175 telesno-vzgojnih organizacij z nad 13.000 člani. Te organizacije imajo 74 športnih objektov in naprav. Najbolj razširjena so TVD Partizani z nad 4.500 člani, na drugem mestu so strelske družine z 2.900 člani, več kot po 500 članov je vključenih še v avto-moto društvi (980), nogometnih klubih (840) in v lovskih organizacijah (580). Te številke so na prvi pogled razveseljevalne, vendar se zdalec ne označujejo množičnosti, saj še vedno imamo vasi brez vsake športne organizacije. Pomanjkanje objektov je ena glavnih ovir za večji razvoj telesne vzgoje. Samo 7 telesno-vzgojnih društev ima svoje telovadnice, 10 jih uporablja zasilne šolske prostore, strelske družine pa so domala brez urejenih strelišč. Večjih ali manjših športnih objektov manjka torej v vseh mestih in vaseh. Telovadnica so sicer ponekod že uredili (Radgona, Ljutomer, Salovec), vendar s tem še ne moremo biti zadovoljni, saj ni lahko podobne objekte graditi tudi povsod drugod. Največ bi bilo mogoče opraviti s prostovoljnimi delom, saj je mladina in tudi ostalo prebivalstvo za to dovezno, vendar pa se kljub temu večkrat zaustavi ob pomanjkanju denarnih sredstev. Podpore so pičle, ostali dohodki nereditni in skromni. Nabiralna akcija, s ka-

Tekmovanje za Ljudsko športno značko SEDAJ ŠE VAJENCI

Pred dnevi so prvič priredili športni dan tudi na šoli za učence v trgovini v Murski Soboti. Djaki so tekmovali za Ljudsko športno značko in za prvenstvo šole v lahki atletiki. Tekmovanja se je udeležila velika večina dijakov — kljub hladnemu in meglenemu vremenu, posebno fantov (okrog 93 odst.). Tekmovalci so nastopali večinoma v obleki iz čevljev, zato se to pozna tudi pri doseženih rezultatih. Največ tekmovalcev, ki so izpolnili predpisane norme, je osvojilo bronasto značko. Rezultati: moški: 100 m, Maks Rajner 12,61; 1000 m, Uroš Verbančič in Albin Pozderec 3:15,0; skok v daljino, M. Rajner 4,85; skok v višino, M. Rajner 1,45; krogla (5 kg), Lado Simon 9,40; ženska: 60 m, Olga Grmič 10,0; 400 m, Olga Grmič 1:15,0; skok v daljino, Erika Rakovec 3,60; skok v višino, Irena Čelec 1,10; krogla (3 kg), Elka Kovarčič 8,5. Izven konkurence so topot tekmovali za Ljudsko športno značko tudi nekateri srednješolci. Najboljše rezultate je dosegel ZUNEČ: daljina 5,70, višina 1,65, krogla 14,60, Antall je vrzel kroglo 12 m in skočil 5,5 m v daljavo, Kokolj pa 5,30 m.

V NEDELJO 27. NOVEMBRA OB 14. URI NA IGRIŠČU NK »SOBOTA«: ALUMINIJ (Kidričev) : GRAFIČAR - ZADNJA TEKMA NAŠEGA PREDSTAVNIKA V I. RAZREDU MPL.

RADIJSKI PROGRAM RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

NEDELJA

8.00 Mladinska radijska igra - Josip Krišković: Praznik lepih ženskih; 8.35 Iz albuma otroških pesmi - Borut Lesjak: Prvošolčiči; sodelujeta Zlata Ognjanovič in Lado Korosec; 8.50 Z zabavno glasbo v novi teden; 9.45 Jakob Gotovac: Pesem in ples z Balkana; 10.00 Rezervirano za prenos svečanosti ob otvoritvi avtomobilske ceste; 13.30 Za našo vas; 13.45 Koncert pri vas doma; 15.30 Kar radi poslušate; 16.00 Humoreska tega tedna - Karel Pavli; Strup; 16.20 Igramo za vas; 17.10 Peli so jih mati moja; 17.30 Radijska igra - Vjekoslav Kaleb: Čudoviti orah; 18.15 Emerik Beran: Legenda; 18.26 Cez kontinente z orkestrom George Meachrina; 18.40 Zabaval vas bo Lovski kvintet godbe LM; 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila; 20.05 Izberite melodijo tedna; 20.50 Godala v ritmu; 21.00 O Verdiju in njegovem delu - IV. oddaja; 22.15 Ples ob radijskemu sprejemniku; 23.05 Nočni koncert.

PONEDELJEK

8.00 Poročila; 8.05 Orkestralna matineja; 8.40 Zabavni ansambel Boruta Lesjaka; 9.00 Naš podlistek - M. Vujovič: Srečanja v vojni - II.; 9.20 Od arije do arije; 10.15 Zvočni kaledoskop; 10.40 Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Škobernetič; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Za otroke; 12.00 Trio Slavka Modica; 12.15 Radijska kmečka univerza - dr. inž. Vilko Masten; Brestkova muha - vernost; za sadjarstvo; 13.30 Čenda Sedlbauer; Lirična suita; 14.00 Od tu in tam; 15.35 Ivan Brkanovič: Finale iz

Pete simfonije; 15.40 Spomini dr. Ivana Ribarja na II. zasedanje AVNOJ-a; 16.00 Tito, svoboda...; 16.20 Vedri zvoki; 17.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo slovenske poslušalce; 17.25 Poslušajmo naše pihalne godbe; 18.00 Bela kovina in ljudje (reportaža); 18.20 Kaj so vam pripravili domači ansambli; 18.40 Slovenski ožet z novimi pevci in novimi skladbami; 20.00 S pesmijo po domovini - 20.30 Jugoslovanski pesniki za Dan republike; 21.00 Iz naših studiov; 22.15 Lepe melodije; 23.05 Z našimi peselnimi ansambli; 23.55 Prijeten počitek!

TOREK

7.15 Dan republike - 29. november: Pozdravi in čestitke; 8.00 Minilo je 17 let; 8.30 Komorna zbor RTV Zagreb in Beograd; 9.00 Beograd in njegovi najmlajši prebivalci; 9.30 Simfonični koncert; 10.30 V ognju vstaje; 11.00 To doma - in po partizansko; 11.40 Naše ljubljeno mesto; 12.00 Pred mikrofonom se vstajajo vaši ljubljenci; 13.30 Odmevi iz Dalmacije in drugih hrvatskih pokrajin; 14.00 Sestanek v studiu 14; 14.35 Zdaj naj zapleče mamici; 16.00 Z lahko glasbo v mesta in vase; 16.40 Nave Gram; Ne povej, kdo si, ampak, kaj znaš! (reportaža); 17.00 Zabavno popoldne s Franetom Milčičem in drugimi; 18.25 Vasja Ocvirk: Ko bi padli oživali - Radijska igra; 20.40 Aktivnost Jugoslavije v ZN; 21.00 Melodije raznih dežel; 21.40 Dvajset minut z zabavnim orkestrom RTV Beograd; 22.15-23.20 RTV Ljubljana gostuje na Jesenicah; 23.20 Z lokom po strunah.

SREDA

8.00 Z mladinskimi pevskimi zbori po naši deželi; 8.25 Mladinska radijska igra - Smiljan Rozman; Most; 9.00 Novi pevci pred mikrofonom in pred publiko; 10.00 Prvi koncert pihalnega kvinteta RTV Ljubljana; 10.30 Zapojejo in zaigrajmo 11.00 Jaz in ti, mi vsi (reportaža); 14.30 Obisk pri slovenskih skladateljih; 15.15 S Kozare... 15.45 Skladbe domačih avtorjev igra ansambel Mojmir Sepe; 16.00 Jugoslovanske gradnje v prijateljskih deželah (reportaža); 16.20 Iz albuma popularnih orkestralnih melodij; 17.00 -Opatija 60- - malo za šalo, malo za res; 18.00 Silvo Matelič: Zgodba današnja (reportaža); 18.40 Zgodovjni Kranjci z novim programom; 20.15 Marjan Kozina; Ekvinočij - Opera v štirih dejanjih; 22.15 Zaplešite z nami! 23.05 Iz sodobne jugoslovanske glasbe.

CETRTEK

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.35 Ukrajinski zbor p. v. Svečnikova; 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo - Vasja Ocvirk: V rojstno mesto naše republike; 10.15 Popevke se vstajajo; 10.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje; 11.00 Madžarska in poljska zabavna glasba; 11.20 Orkester RTV Ljubljana - dirigira Uroš Prevorsek; 12.00 Planinski kvintet bratov Koscev; 12.15 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v decembru; 12.25 Pojo solisti zagrebške opere; 13.30 Koroški Akademski pevski ožet; 13.45 Majhni zabavni ansambli; 15.40 Iz svetov-

ne književnosti - Carlo Cassola: Zabavna dekle; 16.15 Pesnikova ljubzen in življenje - VI. oddaja (ciklus oddaj ob 150-letnici Schumannovega rojstva); 17.15 45 minut turizma in melodij; 18.00 Med manj znanimi francoskimi operami; 18.45 Ljudski parlament; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov; 20.45 Euripides - Sovre: Alkestis (Literarna oddaja); 22.15 Po svetu jaza; 23.05 Mladim pisalcem; 23.55 Prijeten počitek!

PETEK

8.00 Poročila; 8.05 Emil Adamič - Kruno Cipci: Otroška suita; 8.70 Melodije na tekočem traku; 9.00 Naš podlistek - M. Vujovič: Srečanja v vojni - III.; 9.20 Poje zbor JLA; 9.35 Kotičke za mlade ljubitelje glasbe; 10.15 Dvajset minut ob mazurkah F. Chopina; 10.35 Od plesišča do plesišča; 11.00 Iz Bizetove Carmen; 11.30 Človek in živali; 11.40 Operetni zvoki; 12.00 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Starša igra potpuri iz Leharsve opere Vesela vdova; 12.15 Radijska kmečka univerza - inž. Vera Marentič: Izobraževanje kmetijskih proizvajalcev; 12.20 Domači napevi: Lepod zelenega Pohorja; 13.70 Pevec Dušan Jakšič; 13.45 Zdaj pa kar po domače! 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček: Decembar se predstavlja; 14.35 Poje sopranistka Ada Sardo; 15.45 Radijska univerza - prof. Branko Vesel: Čudeži v luči znanosti; 16.00 Petkovo glasbeno popoldne; 17.15 Razgovor z volivci; 17.25 Izbrali smo za vas; (Sporredne zabavne glasbe); 18.00 Iz naših kolektivov; 18.15 Dvašiki valčki; 18.30 Tako pojo in igrajo tuji

narod - IV. oddaja Pesmi in plesi iz Mehike; 20.00 Zabavni orkester Raphaela; 20.15 Tedenski znanstvenopolitični pregled; 20.30 Z violino skozi čas - VI. oddaja; 21.15 Oddaja o morju in pomorskih; 22.50 Literarni nočturno; 23.05 Nočni komorni koncert z deli jugoslovanskih skladateljev.

SOBOTA

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Darko in Darjo; 12.15 Kmetijski nasveti

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Samospevi; J. Hatzeja in R. Savina; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - Tone Pavček; 9.25 Zvočna mavrica; 10.15 Simfonični plesi in rapso dije; 11.00 Po svetu jaza; 1

BOGATA VSEBINA IN OBŠIRNO PODROČJE DELA

Problemi komune in podjetij — to so danes problemi pomurske mladine pri njenem delu na delovnem mestu, v šoli, na vasi, na gospodarskih posestvih, v kmetijskih združenjih in drugod. To je delo z bogato vsebino in z obširnim področjem. Prav zato pa se vključuje v vrste organizacije LMS v Pomurju vedno več mladih ljudi.

Nedvomno se je organizacija LMS v našem okraju v zadnjih dveh letih številčno zelo okrepila. V mladinske organizacije je prišlo nad 3500 novih članov in to predvsem mladine v starosti od 14 do 16 let, ki je bila sprejeta na osemletkih. Dalje je bilo ustanovljenih 40 vaških aktivov tam, kjer jih doslej še ni bilo, prav tako pa so bili ustanovljeni aktivni LMS na vseh vajejskih in srednjih šolah ter v večjih podjetjih, ki vključujejo vso šolsko mladino iz proizvodnje.

Medtem ko je bilo pred dvema leti organizirane mladine v okraju 5567 — in to 2676 kmečke, 1907 delavske, vajejske in uslužbene in 994 dijakov —, je letos v 157 vaških aktivih, v 15 aktivih v podjetjih, v 3 terenskih, v 3 aktivih v osnovnih šolah, v 3 aktivih na posestvih in 36 aktivih na ostalih šolah organizirane približno 9000 mladine. Med to mladino je skoraj 3000 kmečke mladine, nad 3500 dijakov in skoraj 2000 delavske mladine. Vedno več je torej srednješolske mladine, vedno več pa se tudi vključuje mladine iz vasi v proizvodnjo. Vključevanju mladine na naši vasi v mladinske organizacije pa bomo

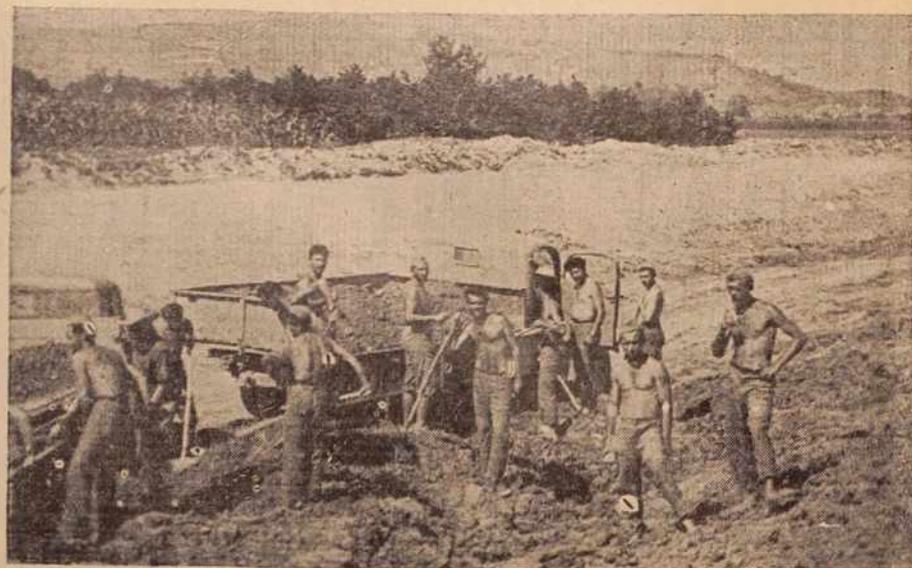
rala veljati tudi v prihodnje smotrna skrb.

V našem okraju je neorganizirane še zmeraj 40 odstotkov mladine. To bo vsekakor spodbudilo mladinska vodstva, da se bodo še bolj kot doslej zavzela za nadaljnjo razširitev organizacije ob pomoči ostalih političnih organizacij. Kar zadeva idejno-vzgojno delo, pa je bilo letos uspešno povsod tam, kjer so mladinska vodstva znala vskladiti želje in zanimanje mladine s programi in te kar najbolj prilagodila potrebam. Zelje in hotenja mladine pa bodo morala biti merilo pri iskanju oblik idejno-vzgojnega dela tudi v prihodnje. Se bodo potrebni tudi porovori z mladino o komuni in njenih problemih, o vlogi mladih v procesu družbenega upravljanja in o problemih s področja, na katerem mladina živi in dela.

Dejstvo, da je bilo ustanovljenih v zadnjih letih preko 40 mladinskih aktivov po vaseh, je zelo pomembno, saj je prodrla organizacija LMS v tiste vasi, kjer je dolgo ni bilo mladinskega aktivna. To je toliko bolj pomembno, ker je znano, da je prav kmečka mladina nosilec kulturno-prosvetne dejavnosti na vasi. Vrh tega si je vaška mladina po-

leg idejno-vzgojnega dela urejala razna športna igrišča in se je na teh igriščih srečevala in tekmovala z aktivni sosednjih vasi. Najbolj pa bo zažvelelo delo kmečke mladine sedaj v bližnjih zimskih mesecih.

Znano pa je tudi, da je mladina po vaseh pogosto sodelovala pri popravilu raznih cest in pri drugih delih na vasi. Priznati moramo, da je mladina na vasi najbolj napreden in odločen činitelj pri kulturnem, gospodarskem in tudi političnem življenju. Zato si zasluži pri tem vse razumevanje in pomoč političnih in družbenih organizacij.

In zahteli smo krampe in lopate, mi gradimo ceste, one gradijo nas...

Veliki dosežki mladinskih brigad

V letih 1958, 1959 in letos se je udeležilo zvezne delovne akcije na cesti »Bratstva in enotnosti« od Ljubljane do Djevdjelije 1265 mladincev in mladink v desetih samostojnih brigadah in štirih kombiniranih brigadah z drugimi okraji iz Slovenije. Dejstvo je, da so uspehi teh brigad razveseljavili, saj so bile brigade 40-krat udarne in 22-krat posebej pohvaljene. Iz teh brigad se je vrnilo na svoje domove v šole in podjetja 441 udarnikov in 545 pohvaljenih mladincev in mladink.

Prav tako je več kot tri četrtine brigadirjev obiskovalo in končalo razne tečaje. Traktorski tečaj je končalo nekaj nad 100 mladincev, zidarski tečaj 45, tečaj za voznike motornih vozil 45 mladincev in mladink, tu pa je še vrsta dru-

gih tečajev. S pomočjo Okrajne zadruge zveze sta odšli na traso dve specialni traktorski

za vse brigade potreben pisarniški material.

Samo letos je odšlo iz Pomurja na delovne akcije 7 mladinskih delovnih brigad. V njih je bilo 648 brigadirjev in brigadirke. Na zvezno delovno akcijo so odšle 3 kmečke mladinske delovne brigade in 1 srednješolska. V teh brigadah je bilo 240 kmečkih fantov in deklet, 86 dijakov srednjih šol — Učiteljšča, 84 delavcev in uslužbencev ter 19 vajejskev. Nekaj dijakov z Učiteljšča je bilo v specialni brigadi za tehnično vzgojo.

Na gradnji ceste Lenart-Radgona je bilo letos 210 mladincev in mladink. Ti so delali v treh brigadah: dveh srednješolskih in eni kmečko-delavski brigadi. Brigade so dosegle pri delu na »severni magistrali« na odseku Lenart-Benedikt zelo dobre rezultate. Na delovišču so dosegale povprečno normo s 150 do 250 odst., kar je vsekakor lep uspeh, če pomislimo, da je bila to v glavnem srednješolska mladina in da je delala po predpisanih normah. Na ostalih področjih dela so dosegale brigade prav tako odlične in lepe uspehe, saj je vsaka brigade trikrat udarna in trikrat posebej pohvaljena.

Mladina Pomurja pa tudi doma prispeva svoj delež s prostovoljnim delom pri gradnji raznih vaških domov (Rogačevci), popravilu cest (Mortvarjeveci in drugje), gradnji športnih objektov in bazenov (Lendava) in pri raznih večjih in manjših delih na vaseh. Eno izmed največjih občasnih delovnih akcij je bila gradnja športnega igrišča pri gimnaziji, ki ga je gradila srednješolska mladina.

Kakor vedno doslej, je tudi letos pomurska mladina z veseljem sodelovala pri delovnih akcijah, saj si vsak brigadir

po vrnitvi iz brigade želi, da bi se ponovno vrnil v brigadno življenje. O tem nam zgovorno pričajo izkušnje z letošnjimi akcijami na »severni magistrali«, na odseku Lenart-Benedikt, kjer so brigadirji in brigadirke po vrnitvi iz akcije v velikem številu obiskovali brigade, ki so jim sledile, pomurska srednješolska brigada pa je organizirala skupen obisk. Dalje so brigade velika šola za mladino, v kateri se mladina med seboj spoznava in zbljuje. Mnogim brigadirjem so brigade dale možnost, da so prišli po krajši poti do svojih poklicev traktoristov in zidarjev. Na samem terenu pa je očito, da so tisti mladinski aktivni, iz katerih se je udeležilo te ali one akcije nekaj mladincev ali mladink, svoje delo vsestransko poživili bodisi v aktivu ali na vasi.

Zato se ne smemo čuditi, da ni bilo pri zbiranju brigadirjev posebnih težav, saj se mladina rada odziva delovnim akcijam. To iz preprostega razloga, ker ji akcije koristijo, so pa privlačne tudi zaradi pestrega družabnega, zabavnega življenja in drugega. Največ težav je bilo z nekaterimi starši, ki niso hoteli dovoliti svojim otrokom odhoda v brigado. Spodbudno pa je, da so v podjetjih pokazali dovolj razumevanja in pripravljenosti do mladine, ki je hotela iti na akcijo.

V kolikor bodo sredstva dovoljevala, bo mladina Pomurja prva, ki bo pozdravila nadaljevanje del na »severni magistrali« — na odseku Murska Sobota—Lendava. Kaže, da bodo potrebni projekti pravočasno izgotovljeni.

-bjš-

Uspešno delo mladinskih aktivov v podjetjih našega okraja

V Pomurju je 13 mladinskih aktivov v podjetjih. Točna je tudi trditev, da se je večji del aktivov pri svojem delu v podjetju že uveljavil. To potrjujejo tudi zadnje rezultate v delavske svete. Pred temi rezultati je bilo zelo malo mladine v delavskih svetih in upravnih odborih. V delavskih svetih je bilo 36 mladincev oziroma mladink, v upravnih odborih pa 17. Pri zadnjih volitvah pa je bilo izvoljenih v delavske svete 113 mladincev in mladink, v upravne odbore pa 35 in v obratne delavske svete 4 mladinci. Vsekakor je na porast števila mladih ljudi v organih delavskega samoupravljanja vplivalo to, da so v vseh večjih podjetjih mladinski aktivni.

Se bolj spodbudno je to, da pri svojem delu delavska mladina ne razpravlja zgolj o svojih mladinskih problemih, marveč tudi o problemih podjetja in proizvodnje ter preko mladih članov delavskega sveta prenaša svoje predloge in sklepe delavskemu svetu in upravnemu odboru. Večji del teh predlogov delavski sveti in

upravni odbori sprejmejo kot pozitivne (primer »Pomurski tisk«). Uspehi mladinskih aktivov v podjetjih bi lahko bili še večji, če bi ostale politične organizacije v podjetjih nudile mladinskim aktivom več konkretne pomoči in razumele prizadevanja mladih delavcev.

Iz poročila Okrajnega komiteja LMS za okrajno konferenco Zveze komunistov povzemamo med drugim tudi to, da je važen problem, s katerim se ukvarjajo skoraj vse organizacije, pomanjkanje stanovanj. Posebno čutilo to samski delavci. Podjetja sicer gradijo stanovanja, vendar se nobeno podjetje doslej ni spomnilo, da bi začelo graditi samska stanovanja. Mladi delavci, samci, pa morajo stanovati v neprimernih prostorih, večinoma v kaki zakoni sobi. So celo primeri, da stanujejo v eni sobi po trije, vsak pa

mora plačati po 2500 do 3500 dinarjev in še več.

Kar zadeva prehrano, je stanje podobno. V našem okraju razen pri Proizvodnji nafte v Lendavi, ni obrata za družbeno prehrano, kjer bi lahko mladi delavci dobili ceneno prehrano. Organizacija LMS je tudi predlagala, da bi naj obične in podjetja prispevala 10 odst. stanovanjskega sklada za graditev samskih stanovanj, vendar tega predloga niso upoštevali.

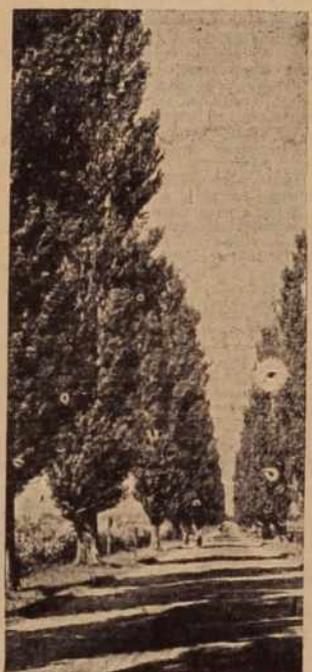
V našem okraju je nekaj nad 800 vajencev, v mladinsko organizacijo pa jih je vključenih samo okrog 650. Ti so vključeni v mladinske aktivne na vajejskih šolah. Večina vajencev, ki hodijo na tečaje v druge okraje, pa se ni vključena v mladinske organizacije. Vsekakor pa so mladinski aktivni na vajejskih šolah v zadnjih letih napredovali. Zabeležen je korak naprej v idejnosko-vzgojnem delu, a tudi v vseh ostalih dejavnostih na vajejskih šolah. Zelo so koristila tudi tekmovanja ob Dnevu vajencev zadnji dve leti.

Mnogi vajenci pa delajo še zmeraj več kot po 8 ur, kar je protizakonito. Mnogi vajenci tudi ne dobijo tiste nagrade, ki jim je z zakonom zajamčena. Znani so primeri, da dobijo samo 2000 dinarjev namesto 3500. Mladinski politični forumi so zato predlagali vsem podjetjem in kolektivom, naj zvišajo nagrade vajencem. V nekaterih kolektivih so razumeli te predloge in uvidevno zvišali nagrade tudi nad 7000 dinarjev. Take primere so zabeležili v »Pomurskem tisku« in v nekaterih podjetjih. Najbolj pereč pa je še vedno položaj v gostinskih podjetjih, kjer morajo delati še več kot 10 ur dnevno, ne dobijo pa za to nobene druge ustrezne nagrade.

— To je le nekaj problemov delavske in vajejske mladine v našem okraju. Marsikateri izmed njih bo mogoče rešiti, če se bodo mladi člani organizacijske samouprave uveljavili. To pa ne bo mogoče brez podpore in pomoči razumevanja političnih organizacij v podjetjih našega okraja.

DVORANA IN STANOVANJA NA RAZKRIZJU

Razkrizanci so sklenili, da bodo v obdobju prihodnjega petletnega perspektivnega plana zgradili s pomočjo ObLO več dvorano za kulturne prireditve, gasilske prostore ter učiteljska stanovanja. Razširili pa bodo tudi šolske prostore.

Asfalt med topoli proti Rakičanu

brigadi, z njima pa so bili tudi strokovnjaki iz OZZ. Obe brigadi sta dosegli zelo lepe uspehe. Največ pomoči so dobili organizatorji mladinskih brigad pri »Pomurskem tisku«. Kolektiv tega podjetja je dal

SPODBUDNE IZKUŠNJE

Razgovor s sekretarjem Okrajnega komiteja LMS v M. Soboti tov. Karlom Sukičem o izkušnjah uspehih svoj pomurske mladine

VPRASANJE: Delovne akcije so vsekakor ena najbolj uspešnih oblik dela ljudske mladine. Kdaj se so izkušnje Okrajnega komiteja LMS po upešno izvedeni letošnjih delovnih akcijah pomurske mladine?

ODGOVOR: Tudi pomurska mladina je ponosna, da je sodelovala s svojim delom pri graditvi pomembnih gospodarskih objektov. Na akcijah se mladina nauči ceniti fizično delo in po vrnitvi organizira tudi akcije v domačem kraju. Veliko koristilo mladini razni tečaji in predavanja, tako za boljši poklic kot za spoznavanje gospodarskih in političnih problemov doma in po svetu. Tudi na letošnjih akcijah se je mladina našega okraja zblížila z ostalo jugoslovansko mladino in izmenjala z njo izkušnje. Domov in v organizacije na terenu so se mladinci in mladinke vrnili obogateni z znanjem, tako da lahko veliko koristijo v vodstvih mladinskih aktivov. Spodbudno je tudi to, da gradi pomurska mladina po vrnitvi s številnih akcij športne objekte na vaseh, šolah, tovarnah in drugod.

VPRASANJE: Kako kaže glede udeležbe mladine Pomurja na zveznih in stalnih lokalnih ter občasnih delovnih akcijah v prihodnjem letu?

ODGOVOR: Stališče okrajnega mladinskega vodstva je, naj se udeležijo tudi prihodnje leto raznih akcij čimveč mladine. Z manjšimi občasnimi lokalnimi akcijami bo mladina pomagala reševati gospodarske in komunalne probleme vasi in komune. Koristna bo tudi organizacija akcij v kmetijstvu.

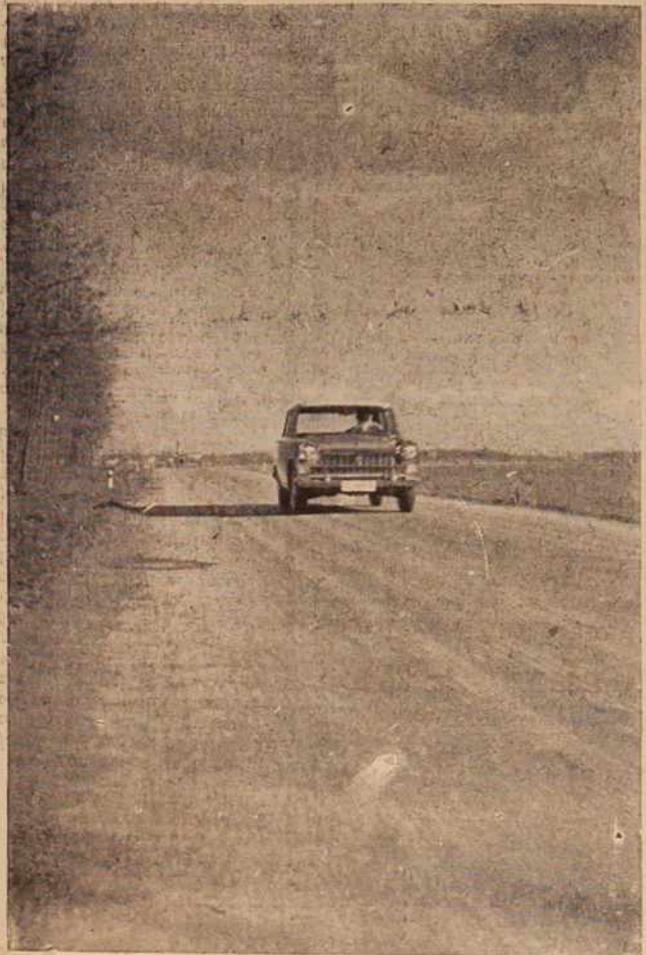
VPRASANJE: V Pomurju bomo letos v letošnje leto preveč delavnost v delu mladih združb. Kar je posebna oblika dela LMS, namenjena usposabljanju in vključevanju kmečke mladine v kmetijsko proizvodnjo, v zadrugništvo in v vsa področja upravljanja v kmetijstvu.

ODGOVOR: Ze v lanskem letu je delovalo v Pomurju 27 aktivov pri 46 kmetijskih združenjih. V te aktivne je bilo vključenih nad 700 mladincev in mladink. Letos pa deluje 52 sekcij mladih združb pri 24 kmetijskih združenjih — od skupno 58 zadrug. To kaže, da pri 24 kmetijskih združenjih še ne delujejo sekcije mladih za-

družnikov, hkrati pa tudi to, da se kmetijske zadruge povsod še niso znašle, da bi mladino organizirale in vključile v izpolnjevanje gospodarskih programov kmetijskih združenj in občin. Uspehi aktivov pri raznih poskusih in podobnem so več ali manj znani.

V enoletnem tekmovanju mladih združnikov in prirodoincev pa se je v našem okraju vključilo 17 sekcij mladih združnikov s 407 člani. Mladina je v tem tekmovanju dosegla lepe uspehe. Letošnji delovni programi mladih združnikov so bili skrbno sestavljeni, zato uspehi niso izostali. V glavnem so zajemali izobraževanje, proizvodnjo, in kulturno-prosvetno delo. Med letom so bila politična in strokovna predavanja, mladina je prejelala razne izlete, poučne ekskurzije, tekmovanja koscev in erabljic in podobno. Vse sekcije mladih združnikov se sedaj pripravljajo na zimsko izobraževanje. Večina izmed njih se bo vključila v kmetijsko-gospodarske šole.

-jan

Cesta mladih rok se vije o da javo

Polaganje telefonskih vodov

Delavci podjetja **TEGRAD** iz Ljubljane že nekaj dni marljivo kop. jarke od belt. pošte do ceste za Gančane, kamor bodo polagali telefonski kabel in sicer 50 parni kabel do lekarne, kjer se odcepi vod z 10 pari na desno in z 10 pari na levo, dočim vodi 20 parov do kabelskega objekta ob gančanski cesti.

Beltinčani pozdravljajo modernizacijo telefonskega omrežja in upajo, da bo dobila tudi beltinska pošta večjo in sodobnejšo centralo, in da bodo lahko dobili telefon tudi tisti, ki so že davno prosili za napeljavo telefona.

IGRA IN VESELI VEČER NA RAZKRIZJU

Prosvetno društvo na Razkrižju, ki šteje 40 članov, je imelo pred kratkim občni zbor. Sklenili so, da bodo pripravili za Dan republike večjo proslavo ter v zimskih mesecih uprizorili igro. Občinstvu se bodo predstavili tudi z veseljem večerom.

Čestitke

Petru in Marjeti Gumilar iz Murske Sobotice želimo mnogo sreče na njuni novi življenjski poti.

Občinski komitej **LMS**
Murska Sobotica

Tedenski KOMEDAR

Petek, 25. nov. - Katarina
Sobota, 26. nov. - Konrad
Nedelja, 27. nov. - Bernard
Ponedeljek, 28. nov. - Jakob
Torek, 29. nov. - Ust. n. Jug.
Sreda, 30. nov. - Andraž
Četrtek, 1. dec. - Marjan

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI V MURSKI SOBOTI

od 14.-19. novembra 1960

Ana Kodila - sedmič, Ema Zrim - četrtič, Sidonija Zelko - šestič, Silvo Soddec, Sarolta Kardos, Helena Sever, Ludvik Emri, Marija Horvat, Marija Gjergjek, Albert Hajdinjak, Helena Zelko, Stefan Soš, vsi iz Pečarovec; Koloman Podlessek - osmič, Ivan Kovačič - tretjič oba iz Salamevec; Ludvik Solar - tretjič, iz Fokovec, Marija Sukič - iz Otovec, Apolonija Ferencič - petič, iz Murskih Brncov, Janez Jerič - četrtič, iz Bakovec.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje
TRANSFUZIJSKA POSTAJA
MURSKA SOBOTA

KINO

MURSKA SOBOTA - od 25.-27. nov. ameriški barvni kinemaskopski film: "Prekinjena melodija"; od 28.-29. nov. jugoslovansko-italijanski barvni kinemaskopski film: "Beli vrag"; od 30. nov. do 1. dec. jugoslovansko-češki barvni film: "Zvezda potuje na jug".

LENDAVA - od 25.-27. nov. ameriški film: "Iskalci zlata"; od 29.-30. nov. italijanski film: "Neizpolnjene sanje".

SLATINA RADENCI - od 25.-27. nov. francoski barvni film: "Nana"; samo 1. dec. francoski film: "Inspektor ljubi zmešnjavo".

GORNJA RADGONA - od 26.-27. nov. angleški barvni kinemaskopski film: "Bodimo srečni"; od 28.-29. nov. jugoslovansko-francoski film: "Mihajlo Strogov"; samo 30. nov. poljski film: "Resnični konec Velike vojne".

LJUTOMER - od 26.-27. nov. jugoslovanski kinemaskopski film: "Sam"; od 30. nov. do 1. dec. poljski film: "Likvidacija".

BELTINCI - od 26.-27. nov. ameriški film: "Prijetelj prepričan".

VERŽEJ - od 26.-27. nov. francoski film: "Moderna devica"; od 29.-30. nov. italijanski film: "Stepta deklica iz Sorrente".

VIDEM OB SCAVNICI - od 26. do 27. nov. češki barvni film: "Dobri vojak Svejk".

KRIZEVCI PRI LJUT. - od 26. do 27. nov. italijanski barvni film: "Odisej"; od 29.-30. nov. francosko-španski kinemaskopski film: "Portugalske perice".

CEPINCI - samo 27. nov. italijanski film: "Bele noči".

RIBICI-POZOR

Ribiška družina Murska Sobotica obvešča vse člane, da je rok za vpis novih članov in obnovitev članarine za leto 1961 do 12. decembra 1960.

Nadalje obveščamo, da bo letna skupščina Ribiške družine 4. decembra 1960 v hotelu "Zvezda" M. Sobotica ob 9. uri. Vabimo vse člane, da se je zanesljivo udeležijo. Obenem tudi obveščamo, da smo pisarno RIBIŠKE DRUŽINE preselili v novi Lovski dom, kjer oddate stare ribolovnice in poravnate vse pristojbine.

RIBIŠKA DRUŽINA
MURSKA SOBOTA

ISCEMO

tri zavarovalne zastopnike - uslužbenec za zastop Slatina Radenci dva in zastop Ivanjkovci.

Interesenti vložite prošnje na **DOZ** - podružnica Murska Sobotica do 1. decembra 1960.

GALEB - roler, skoraj nov, s štirnikom in prevlekami za sedeže, ugodno prodam. Naslov v uredništvu lista.

OBVEŠTILO!

Obveščam cenjene stranke, da sem se preselila v nov lokal na Stefana Kovača ulici št. 20/L. n.d. (bivša Fedronska cesta) nad trgovino "Avtomat".

Se priporoča Rozalija Kiral, frizerski salon, Murska Sobotica.

Mali OGLASI

SPALNICO, otroški voziček in otroško posteljo, ugodno prodam. Vprašati: Sneler, Titova št. 23, M. Sobotica. M-1239

MLAD STUDENT, z veseljem do študija, a brez sredstev za nadaljnje šolanje, želi spoznati solidno družino, ki bi ga bila pripravljena podpirati. Naslov v upravi lista pod šifro: "G-CR" M-1241

USLUŽBENEC želi spoznati solidno dekle od 18-24 let. Slika zaželjena. Naslov v upravi lista pod šifro "Lepa bodočnost". M-1242

VELIKI VRTALNI STROJ (kovar) prodam. Kuronja, Močanovi št. 51, p. Mačkovi. M-1227

CEVLJARSKI STROJ "Singer", ugodno prodam. Murski Brnci št. 32, p. Tisina. M-1218

SLAMOREZNIČO na strojni poceni prodam in cilindri za mlatišnico (premer 85 x 37 cm) kupim. Ivan Miholič, Turnišče št. 113. M-1229

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, v dobrem stanju, ugodno prodam. Mikloš Kuzniča št. 3, Murska Sobotica. M-1232

ELEKTRIČNI STEDILNIK "Tobi" zelo dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Kolar, Stefana Kovača 151 (blok), Murska Sobotica. M-1233

ZELEZNO OTROŠKO POSTELJO (bela), kompetentni posnemačnik, drva in akacijeve sohe, ugodno prodam. Berdon, Cankarjeva št. 2, Murska Sobotica. M-1234

HISO z gospodarskimi prostori, v središču Ljutomeru, prodam. Vprašati: Ljutomer, Volkmarjeva št. 2. M-1235

SREDNJO KOBILU prodam ali zamenjam za kravo. Naslov v upravi lista. M-1248

POSESTVO v izmeri 4 ha z dvema hišama ob glavni cesti pri Ljutomeru prodam. Anton Pucanja, Kamenščak 66, Ljutomer. M-1249

HISO z vrtom za 250.000 din prodam. Naslov v upravi lista. M-1247

HISO z vrtom in travnikom, takoj vsehivo prodam. Herbert Fabjan, Ljutomerska cesta 5, G. Radgona. M-1164

ZREBE, moškega spola - ameriški dirkač, oče Etonsker, rekord 1:23, mati Luba, rekord 1:30; prodam ali zamenjam za svoje mlade, Anton Stuech, Logarovi, p. Krizevci pri Ljutomeru. M-1244

PREKLIC

Preključujem neresnične besede. Pri sem jih izreka zoper Ireno Vlačaj iz Vadarec, Helena Vidonja, Bodonci št. 9.

Upravni odbor Okrajnega zavoda za produktivnost dela v Murski Soboti razpisuje natečaj za naslednja delovna mesta:

1. Vodje oddelka za organizacijo in poslovanje kmetijskih gospodarskih organizacij

2. Vodje oddelka za organizacijo in poslovanje obrtnih gospodarskih organizacij

Pogoji: pod 1. ekonomist, s fakultetno izobrazbo, z večletno prakso, ali srednja strokovna izobrazba in 10 let prakse; pod 2. ekonomist, s fakultetno izobrazbo z večletno prakso, ali srednje strokovno izobrazbo in 10 let prakse.

Prednost imajo kandidati s prakso v kmetijskih in obrtnih gospodarskih organizacijah.

Osebnih dohodki po Pravilniku zavoda. Rok natečaja do 1. januarja 1961.

TRGOVSKO PODJETJE »USNJE« MURSKA SOBOTA razpisuje delovno mesto

POSLOVODJE za Poslovalnico »Runo« na Titovi cesti št. 12

Nastop službe s 1. januarjem 1961. Pismene ponudbe pošijite na upravo podjetja do 1. decembra 1960.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža in očeta

JOŽETA NEDLA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se vsem govornikom, predsedniku OLO, kolegom uslužbenecem, vsem političnim in estalim organizacijam, Zvezi borcev, vsem darovalcem vencev in cvetja. Se enkrat najlepša hvala!

Ljutomer, 11. novembra 1960

Zaluzjoči: žena z otroci in ostalo sorodstvo

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri tovarni »PIK« Maribor razpisuje delovno mesto

KVALIFICIRANE KUJARICE

za počitniški dom »Planinka« na Pohorju

Pogoj: 5-letna praksa.

Služba stalna. Prošnje vložiti do 30. novembra 1960 na upravo »PIK« Maribor, Meljska 56.

ZDRAVSTVENI DOM Murska Sobotica razpisuje naslednja delovna mesta:

1. RACUNOVODJE
2. BLAGOVNEGA KNJIGOVODJE
3. BLAGAJNIKA

Pogoj: pod točko 1. srednješolska izobrazba z večletno prakso, pod točko 2. in 3. srednja ali nižješolska izobrazba. Nastop službe je možen takoj. Pravilno kolkovane prošnje je treba poslati na upravo Zdravstvenega doma Murska Sobotica do 15. decembra 1960.

TRGOVINSKA ZBORNICA za okraj Murska Sobotica razpisuje delovno mesto:

ADMINISTRATORKE

Pogoj: končana srednja šola.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po uredbi. Prošnje pošljite do 1. decembra 1960 na gornji naslov.

Trgovsko podjetje na veliko »Petrošnik« Murska Sobotica, Titova cesta 1, razpisuje delovno mesto

2 SALDOKONTISTOV(-kinj)

Pogoj: srednja strokovna izobrazba ali nepopolna srednja strokovna izobrazba z nekaj let prakse.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali s 1. decembrom 1960.

Sporočilo potrošnikom!

Zahteve potrošnikov po oblačilih so iz dneva v dan vedno bolj usmerje na iskanje kvalitetnih oblek, katerih pomanjkanje se na tržišču občuti. Da bi tem zahtevam v celoti zadovoljili, smo izdelali veliki asortiman moških oblek iz kvalitetne volnene "KAMMGARN" tkanine, lastne proizvodnje, v novih modnih vzorcih in barvah.

Zato vam priporočamo, da obiščete naše trgovine "VARTEKS OBLAČIL", ki so založene s kvalitetnimi "KAMMGARN" oblekami v najrazličnejših barvah, vzorcih in krojih, v vseh velikostih in za vsako postavu.

Da bi kupce naših oblačil popolnoma zadovoljili v pogledu kakršnihkoli sprememb (krajšanje, daljšanje rokavov, hlač, t.d.) smo v vseh naših trgovinah odprli tozadevne servise, ki so kupcem na razpolago popolnoma brezplačno.

Trgovina "VARTEKS OBLAČIL"

V službi družbene skupnosti si bomo prizadevali doseči še boljše rezultate na področju našega kmetijstva!

Naš pozdrav delovnim kolektivom kmetijskih gospodarstev in vsem kmetovalcem Pomurja ob Dnevu republike!

KMETIJSKO GOSPODARSTVO RAKIČAN

Prisrčne čestitke ob Dnevu republike vsem delovnim ljudem Pomurja!

Kolektiv

MLINSKEGA PODJETJA Murska Sobota

Članom zbornice kot vsem delovnim ljudem Pomurja čestita ob 29. novembru

GOSTINSKA ZBORNICA ZA OKRAJ MURSKA SOBOTA

Delovnim kolektivom Pomurja čestita k prazniku republike

Mizarsko podjetje

„SMREKA“ Murska Sobota

*Zadružnikom in vsem delovnim ljudem naše pokrajine pozdrav ob Dnevu republike!
Še smejeje naprej do novih zmag!*

KOLEKTIV
KMETIJSKE ZADRUGE
TIŠINA

Ob prazniku republike, 29. novembru, čestitamo vsem našim zadružnikom in delovnim ljudem Pomurja!

KMETIJSKA ZADRUGA MARTJANCI

*Praznik republike, 29. november, naj bo mejnik na poti prizadevanj za napredek našega kmetijstva.
K prazniku republike iskrene čestitke!*

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNELAVCI

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

OBČINSKI ODBOR SOCIALISTIČNE ZVEZE

DELOVNEGA LJUDSTVA

OBČINSKI KOMITE ZKS

OBČINSKI SINDIKALNI SVET

LENDAVA

kot vse ostale družbene organizacije čestitajo prebivalstvu lendavske komune k prazniku republike-
29. novembru

Uspehi, doseženi v obdobju prvega perspektivnega plana naj nam bodo vzpodbuda za še večja prizadevanja v prid prebivalstva!

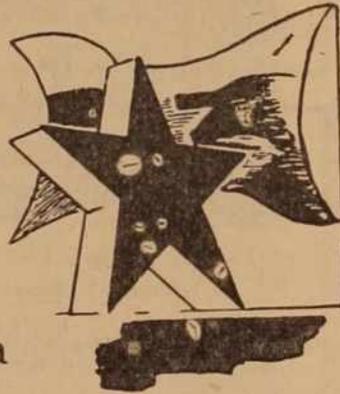
Občinski ljudski odbor

Občinski odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva

Občinski komite ZKS

Občinski sindikalni svet

Gornja Radgona

ter ostale politične in družbene organizacije posiljajo ob Dnevu republike vsem prebivalcem komune iskrene pozdrave in čestitke z željo, da bi bilo prihodnje leto sodelovanje državljanov v organih komune še bolj uspešno!

Delovnim kolektivom, zadružnikom in vsem prebivalstvom komune, pozdrav k Dnevu republike

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR OBČINSKI ODBOR SZDL OBČINSKI KOMITE ZKS LJUTOMER

Tudi v prihodnje bodo vsa naša prizadevanja usmerjena v še hitrejši razvoj živinoreje v naši pokrajini

ŽIVINOREJSKO - VETERINARSKI ZAVOD MURSKA SOBOTA

Kmetovalcem Pomurja, ob Dnevu republike, naše čestitke!

KAMNOSEŠTVO IN CEMENTNINE Murska Sobota

priporoča cenjenim odjemalcem svoje izdelke po zmernih cenah.

Ob prazniku republike, delovnim kolektivom in vsem prebivalcem Pomurja naš pozdrav

Delovni kolektiv

Delovni kolektiv Obrtnega podjetja

„OBRTNIK“

V MURSKI SOBOTI

čestita vsem delovnim ljudem Pomurja k prazniku republike 29. novembru

**Še z večjo prizadevnostjo
v obdobje novega
perspektivnega plana!**

KMETIJSKA ZADRUGA MAČKOVCI

K prazniku republike čestitamo vsem zadružnikom v naši in v sosednjih komunah!

ZADRUŽNIKI!

Le v močni kmetijski zadrugi je vir vašega blagostanja!

Ob Dnevu republike iskreno čestitamo prebivalcem naše komune in vsem delovnim ljudem Pomurja

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

OBČINSKI ODBOR SZDL

OBČINSKI KOMITE ZKS

OBČINSKI KOMITE LMS

OBČINSKI SIND. SVET

KMETIJSKO GOSPODAR.

TRG. POD. »RAVENKA«

KMETIJSKA ZADRUGA

BELTINCI

Doseženi uspehi naj bodo pobuda za še večje sodelovanje državljanov v vseh organih družbenega upravljanja v komuni

Svojim komitentom in vsem delovnim ljudem Pomurja prirčne čestitke ob Dnevu republike, 29. novembra!

KOMUNALNA BANKA MURSKA SOBOTA

s svojimi podružnicami:

Ljutomer
Lendava
Gornja Radgona

Dan republike, mejnik na poti skupnih naporov za gospodarski razvoj Pomurja!

Svojim članom in vsemu prebivalstvu Pomurja čestita k Dnevu republike

OBRTNA ZBORNICA ZA OKRAJ MURSKA SOBOTA

Ob Dnevu republike pošiljamo vsem delovnim kolektivom Pomurja prirčne pozdrave!

• PANONIJA •
INDUSTRIJA
KOVINSKE
GALANTERIJE
MURSKA SOBOTA

Delovnim kolektivom Pomurja ob Dnevu republike prirčno čestita

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE Murska Sobota

s svojimi podružnicami:

Ljutomer
Gornja Radgona
Lendava

Naš zavod je v službi delovnega človeka, zato naj bo skrb vsakega posameznega proizvajalca, da zmanjša število bolniških izostankov!

Prebivalstvu Pomurja prirčne čestitke k Dnevu republike

29. novembra!

SPLOŠNA BOLNIŠNICA MURSKA SOBOTA

Cuvajmo, kar imamo najdragocenejšega — zdravje!

Zadružnim organizacijam, zadružnikom, kolektivom kmetijskih gospodarstev v Pomurju čestitamo k Dnevu republike!

„AGROTEHNIKA SERVIS“ LJUTOMER

Vsak dan — vsako uro smo vam v pomoč pri uvajanju kmetijske mehanizacije!

Nudimo vam veliko izbiro nadomestnih delov za motorna vozila. Oglasite se pri nas in se prepričajte!

„AVTOMATEVIAL“ MARIBOR, poslovalnica M. SOBOTA

K prazniku republike naše iskrene čestitke!

Delovnim kolektivom radgonske komune kot vsemu prebivalstvu Pomurja naše prirčne čestitke k Dnevu republike!

Gornjeradgonsko opekarniško podjetje G. Radgona

Zadružniki Pomurja! Se z večjo prizadevnostjo za povečanje kmetijske proizvodnje v sodelovanju s kmetijsko zadrugo v obdobje novega perspektivnega plana!
Vsem kolektivom kmetijskih zadrug in zadružnikom čestita k Dnevu republike

OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA MURSKA SOBOTA

Vsa naša prizadevanja za zdravje delovnega človeka!

ZDRAVSTVENI DOM M. Sobota

Ob Dnevu republike delovnim kolektivom in ostalemu prebivalstvu naše čestitke!

Zdravilišče z zdravilno vodo po vsem svetu znanih vrečev radenske slatine pomeni za vsakogar zdravje in ugodno počutje, zato vse češče obiskujte

Zdravilišče Slatina Radenci

Ob Dnevu republike našim gostom in vsemu prebivalstvu Pomurja prirčne čestitke!

Ob Dnevu republike čestitamo vsem delovnim ljudem Pomurja!

Zdravstvena postaja Martjanci

Kmetovalcem Pomurja pošiljamo prirčne pozdrave ob Dnevu republike!

„KOTEKS“

Odkupna postaja Murska Sobota

Odkupujemo svinjske in vse ostale živalske kože.

Čestitamo ob Dnevu republike vsem zadružnikom in delovnim ljudem Pomurja!

Kmetijska zadruga Puconci

Kmetijska zadruga G. Radgona

čestita prebivalcem Pomurja k prazniku republike, 29. novembra!

Prebivalstvu Pomurja iskrene čestitke k Dnevu republike!

UPRAVA ZA VODNO GOSPODARSTVO LRS Selcija za Kuro Gornja Radgona

Blago za vaš okus vam nudi le

Trgovsko podjetje »SLOGA« G. Radgona

Ob Dnevu republike našim cenjenim strankam in poslovnim prijateljem iskreno čestitamo!

Gradbeno podjetje Gornja Radgona

pošilja pozdrave in čestitke ob 29. novembru vsem strankam, poslovnim prijateljem in ostalemu prebivalstvu Pomurja!

Poslovalnica

»VARTEKS ODJELA«

Murska Sobota

čestita vsem cenjenim odjemalcem ob Dnevu republike!

Vse, kar potrebujete za dom in družino, lahko po zmernih cenah kupite v

Trgovskemu podjetju »DOM« Gornja Radgona

Cenjenim strankam naše čestitke k prazniku republike!

Vedno in povsod se poslužujte naših kvalitetnih uslug

GRADBENO PODJETJE „GRADNJE“ PUCONCI

Ob Dnevu republike vsem delovnim ljudem naš pozdrav!

Naša nova mesta

Po osvoboditvi je prišlo iz vasi v mesta
1,5 milijona prebivalcev

Nagla obnova starih in izgradnja novih naselij obeležuje 15 povojnih let v naši državi. Iz vasi je prišlo v mesta preko 1,5 milijona prebivalcev. Sprememba odnosa naseljenosti v korist mest je rezultat pospešenega procesa urbanizacije, ki se odvija pod impulsem industrijske izgradnje dežele. V zadnjih 30 letih se je povečal odstotek prebivalcev, ki živijo v mestih, od 18 na 30-35 odstotkov.

Sporodno z rekonstrukcijo starih so nastala tudi nova naselja. Toda v večini primerov so nova naselja integrirana s starimi na ta način, da so novi deli mesta teritorialno vklopljeni in zrasli s starim jedrom v organsko in funkcionalno celoto. Skoraj v vseh znanih mestih so nastale nove stanovanjske četrti in celi novi deli mesta (Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Titov Veles, Skopje, Priboj na Limu, Leskovac, Kraljevo, Kruševac, Svetozarevo, Arandjelovac, Sabac, Loznica, Novi Sad, Brod, Sisak, Rijeka, Sibenik, Split, Mostar, Konjic, Zavidovići, Maglaj, Doboj, Zvornik itd.). Ponekod so ti novi deli mest tako globoko spremenili oblike naselja, da postajajo njihovi stari deli inferiorni v odnosu na novo mesto. Takšen je primer s Titogradom, Trstenikom, Zenico, Bugojno, Nikšićem. Semkaj je moč nvrstiti še: Prištino, katere središče se je spremenilo iz turško-vzhodnjaškega dela v moderno mesto. Zadar, Foča, Kolašin, Sv. Stefana in vrsto drugih naselij, obnovljenih po vojnem razdejnanju, dalje vrsto rudarsko-industrijskih naselij kot Maidenpek, Kostolac, Senjski Rudnik, Lukavac, Bor itd.

Posebno skupino predstavljajo naselja, ki so se razvila ločeno od starih kot močneje individualizirane celote. To je primer z Novim Travnikom in Novim Beogradom, ki še nista teritorialno zrasla s starim delom mesta. V to kategorijo sodi tudi vrsta novih rudarsko-industrijskih naselij (L. tva, Podlabin, Dolnji Gradec, Velenje, Zeleznik, Sevojno, Kidričevo, Vrkovci pri Gorazdih, Ilijaš, Vogošća, Hrasnica, naselje »Jugo-turbina« pri Karlovcu). Nekatera izmed teh naselij so popolnoma nova, nekatera pa so nastala v bližini istoimenskih vasi. Med nova mesta se štejeta tudi Ploče na ustju Neretve in Orešvo — letovišče na obali Prepsanske-

ga jezera. Poseben primer predstavlja mesto Nova Gorica, zgrajena ob Stari Gorici, ki je odsekana od svojega zaledja in priključena Italiji.

S tem še ni izčrpana lista vseh novih mest, zgrajenih v naši državi po II. svetovni vojni. Stevilne rudarsko-industrijske »kolonije«, turistični centri in kmetijska gospodarstva so vznikla iz tal kot nova naselja v zadnjih 15 letih, vendar ta naselja nimajo statusa mesta.

Kaj sodite, koliko tehta ta zeljna glava? Nič manj kot 8,75 kg, zrastle pa je v Lendavi

Znamke sprijateljujejo ljudi

Marsikdo, ki zbira poštne znamke, ne ve, da so posebni pogoji za to, če hoče kdo zamenjati znamke s filatelisti v inozemstvu in na ta način iz-

popolniti svojo zbirko. Zamenjavo poštne znamke z inozemstvom lahko opravljajo namreč samo člani Zveze filatelistov Jugoslavije in to ta-

krat, ko se vpišejo v poseben spisek pri Generalni direkciji pošte, telegrafa in telefona. Zahteve za vpis sprejemajo republiške filatelistične zveze.

Tudi glede samih pošiljk znamk za inozemstvo so določene omejitve. Tako je moč poslati, na primer, neki osebi v inozemstvu samo po eno pošiljko znamk mesečno. Skupna vrednost vseh mesečnih pošiljk, če se pošiljajo v inozemstvo naše znamke, lahko znaša največ 15.000 dinarjev, če pa gre za tuje znamke, 10.000 dinarjev. Neuporabnih znamk ni mogoče zamenjati v treh mesecih od dne, ko so prišle v promet. Preden jih odpremo za inozemstvo, je treba poslati naslovljene in zapakirane pošiljke znamk preko filatelistične zveze Generalni direkciji pošte, telegrafa in telefona, da ta preveri, če odgovarja vsebina pošiljke odredbam predpisov, ki veljajo za zamenjavo poštne znamke z inozemstvom. Vsaka zamenjava, ki ne ustreza tem predpisom, predstavlja devizni prekršek.

Vsekakor pa je vedno več filatelistov v spisku tistih, ki zamenjujejo znamke z inozemstvom in sklepa na ta način nova znanstva in prijateljstva širom po svetu.

DRUSTVO VISOKIH — Na Danskem je društvo visokih, katerega namen je, da rešuje probleme svojih članov. Po zaslugi naporov tega društva izdelujejo sedaj tovarne konfekcije obleke tudi za visoke, tovarne čevlje pa večje številke čevljev.

Na sliki so člani sekretariata iz Kopenhagena. »Mali« človek med njimi ni član društva, temveč njegov odvetnik Billy Dahl, ki pa meri v višino »le« 130 cm.

DROBNE ZANIMIVOSTI

OBLEKA IZ PAPIRJA

Nov postopek v izdelovanju in impregnaciji papirja, ki so ga odkrili v Ameriki, omogoča izdelavo cenene in praktične obleke, ki jo je moč desetkrat nositi, nato pa se odvrača. Po svojem znanjem videzu je obleka iz papirja takšna, da se sploh ne razlikuje od volnene ali bombažne obleke. Prve serije te obleke so vzdale poskuse in zato bodo kmalu pričeli izdelovati velike količine. Poleg obleke bodo izdelovali iz tega novega papirja tudi klobuke, spalne vreče in kopalne obleke.

V ČOLNU KOT V POSTELJI

Ob obisku v Institutu za letalsko medicino v Farnboroughju je bil za angleške novinarje najbolj privlačen ta gumijasti rešilni čoln, ki ga je prikazala znanstvena sodelavka Anne Wakley. Čoln ima »odejlo« za zaščito pred mrazem, v dotiku z vodo pa se avtomatično napolni z zrakom.

ORJASKI KROMPIR

Na posestvu Petra Obradovića, zidarja iz vasi Kameno, pridelujejo že štiri leta neobičajno velik krompir. Letos je Peter izkopal iz zemlje krompir, ki je bil težak skoraj kilogram na pol.

Redek primer krompirja je postal Peter v dar prodajalcu Todorju Bošnjaku iz Hercega Novca, v čigar prodajalni stalno kupuje seme za to vrsto slavonskega krompirja, pri kmetovalcih znalega pod imenom »beli krompir«.

VSA DRUŽINA OBISKUJE SOLO

Draško Gilbić, direktor kina v Milanovcu ima štirilinsko družino in vsi člani te družine so šolarji. Družinski poglavar Draško obiskuje večerno srednjo ekonomsko šolo, njegova žena Bosa — osmi razred večerne osnovne šole, sin Dragan je v četrtem, hčerka Dragana pa v prvem razredu osnovne šole. Vsi se dobro učijo.

TRANZISTOR ZA KRATKE VALOVE

Nekemu japonskemu in ameriški podjetju je uspelo izdelati tranzistorje, ki lahko sprejemajo tudi kratke valove. Kakor znano, so lahko dostojni radijski sprejemniki s tranzistorji posedovali samo oddaje na dolgih in srednjih valovih. Novi tranzistorji, veliki kot škatla za cigarete, lahko sprejemajo razen teh postaj tudi oddaje vseh kratkovolvnih postaj v svetu. Specialni materialni zvočnik s precejšnjo močjo omogoča jasnejši sprejem brez šumenja in drugih motenj, ki so jih opazili pri doslejšnjih tranzistorjih.

JEZ PODRL KOLESARIA

Kolesar Bratislav Obradović se je peljal na »svetlo kolesu« po Starom selu pri Veliki Plani. Mraz je bil popoln in kolo brez svetilke. Naenkrat je kolo udarilo v rečal trdnica, zračnica je eksplodirala in kolesar se je namah znesel v jreku poleg poti.

Ko je vstal in odšel ženo svetilko, je bil Obradović zelo presenečen. Na zračnici je visel večji jež.

MONTAŽNI NEBOTIČNIK, ZGRAJEN V DVEH MESECIH

V Zahodni Nemčiji so pred dveletni dokončali konstrukcijo devetnadstropne montažne zgradbe. Celotno zgradbo so najprej naredili v tovarni, nato pa so jo v delih prenesli na gradbišče. Da bi opravili ta posel, je bilo potrebnih 2000 betonjskih plošč, ki so jih montirali s pomočjo specialnih dvigal. Montaža vsakega nadstropja je trajala največ sedem dni. Z vsami notranjimi instalacijami je bila zgradba gotova v dveh mesecih.

NOV NAČIN PREGLEDA ŽELODCA

V Zahodni Nemčiji so skonstruirali majhne radio-oddajne postaje, ki imajo pripojen tudi odgovarjalni medicinski analizator dela »želodčnih organov«. Ti novi instrumenti za pregled bodo izrinili iz uporabe znane sonde in druge doslejšnje naprave za pregled že-

lodca. Bolnik bo enostavno pogotnil instrument, velik kot dvojna tableta aspirina in bo počakal, da preide svojo pot vse do debelega črevesa. Vse, kar bo na svojem gibanju skozi prebavne organe »opazil« v njihovem delu, bo takoj tudi oddajal. Dobljeni podatki bodo sprejeti v posebnem sprejemniku poleg bolnika in posneti na magnetofonski trak, nakar bo sledila podrobna analiza.

PREVAJALSKI STROI S SLOVARJEM 50.000 BESED

Elektronski prevajalec, robot, ki so ga pred nedavnimi predali namenu v Ameriki, razpolaga s slovarjem preko 50.000 besed in lahko prevaja besedila z ruskega jezika v angleščino in obratno. Ta prevod sicer ni popoln, vendar nudi strokovnjakom tekste, ki jih lahko zelo hitro izpopolnijo. Elektronski prevajalec ni velikih dimenzij in je primeren za rokovanje, saj je »delo« za veliki list »New York Times«, za katerega vsak dan prevaja črtnice iz meškove »Pravde«. Konstruktorji tega prevajalskega stroja upajo, da jim bo z določenimi posesti uspelo izboljšati kakovost prevoda in kasneje konstruirati novi stroj za simultano prevajanje z mnogih jezikov.

SAM IZDELAL MAGNETOFON

Avtoelektričar Dragutin Verčon iz Vrčca je verjetno naš edini radioamater, ki mu je uspelo z rednim delom narediti magnetofon. Za to delo je potreboval več kot tri leta. Verčonov magnetofon po kvaliteti popolnoma odgovarja magnetofonu nemške znamke »Grundig«, po čigar načrtu je tudi narejen. Edini del, ki ga je Verčon moral kupiti, je bila magnetska glava.

Magnetofon stane Dragutin Verčona okrog 20.000 dinarjev, medtem ko zna cena aparata iste znamke iz tovarne skoraj desetkrat več.

VIOLINA, STARA 327 LET

Violino, ki jo ima Frančič Cabdarič v Somboru, je izdelal že leta 1633 znani italijanski mojster Nicolo Amatti, učitelj slavnega Antonia Stradivariusa. Nicolo je na violini zapisal: »Nicolaus Amattis fecit in Cremona 1633«.

Po mnenju nekaterih glasbenih strokovnjakov v predstavi ta violina redkost in ima veliko materialno vrednost.

TANKER IZ GUME

Po uspešnih poskusih s tako imenovanimi »gumijastimi klobukami« za transport nafte so izdelali v Angliji tanker po tem siste-

mu, katerega zmogljivost znaša več kot 300 ton goriva. Tanker je moč zmotati v klobučje, kadar je izven uporabe. Preko številnih odprtih se ta neobičajni tanker napolni z gorivom v zelo kratkem času in tedaj dobi obliko vlažila, ki samo malo moli iz vode. Več takšnih tankerjev vleče remonker do protora, kjer se nafta likra, tankerji pa spet omotajo v klobučje in vrnejo do rezervoarja z nafto. Na ta način se prihrani, ne samo pri gradnji, temveč tudi v času in prostoru.

REAKTOR VELIKOSTI PISALNE MIZE

Jedrski reaktor, čigar višina znaša vsega 120 cm, so začeli graditi britanski strokovnjaki. Konstruktor dr. Willy Hale, profesor vseučilišča v Manchesteru trdi, da bo ta reaktor na manjši na svetu. Reaktor bo končan čez leto dni, uporabljali pa ga bodo za razne laboratorijske poskuse.

MERI STAROST LEDENIH SLOJEV

Profesor Roger Summer je odpotoval na Grenland z neko ameriško ekspedicijo, da bi, na samem mestu, proučil starost arktičnega ledenega plašča. Da bi lahko začel z delom, so morali v ledu izkopati globoko in prostrano jamo, v kateri se je znanstvenik gibal kakor v laboratoriju. S pomočjo natančnih instrumentov je meril starost posameznih slojev, kakor to kaže naša slika.

Čestitkam ob Dnevu republike, rojstnem dnevu nove Jugoslavije, se pridružuje

GOZDARSKA POSLOVNA ZVEZA

Murska Sobota

Obnova gozdov spada med naše glavne naloge tudi prihodnje leto!

Ob prazniku republike se pridružuje čestitkam

HOTEL „ZVEZDA“

MURSKA SOBOTA

Cenjenim gostom se toplo priporočamo!

K prazniku republike, 29. novembra, čestita vsem svojim odjemalcem in delovnim ljudem Pomurja

Kolektiv KOMUNALNEGA PODJETJA

v GORNJI RADGONI, s svojimi obrati:

GRADBENIŠTVO

CEMENTARSTVO

SLIKOPLESKARSTVO

Prisrčne čestitke k prazniku republike, vsem združnikom in delovnim kolektivom!

KMETIJSKA ZADRUGA GANČANI-LIPOVCI

Našim odjemalcem k prazniku republike iskrene čestitke!

Trgovsko podjetje »POTROŠNIK« MURSKA SOBOTA

V naših skladiščih imamo blago vseh vrst za široko potrošnjo!

Poslovnim prijateljem, kolektivom združnih gospodarskih organizacij in združnikom

naše čestitke k prazniku republike!

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA MURSKA SOBOTA

K 29. novembru — prazniku naše republike, iskreno čestitamo vsem delovnim ljudem v komuni in po vsem Pomurju!

Obrtno podjetje »MESOIZDELKI« Gorja Radgona

Velike zaloge vsega v železninsko stroko spadajočega materiala ter elektromateriala, pohištva, radio aparatov, motornih vozil, dobite po konkurenčnih cenah v

TRGOVSKEM PODJETJU

»ŽELEZO« Murska Sobota